ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5789 2/15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ԶԻԼՀԻՃԷ 1322 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5789

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաշխօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԱՐՍԼԱՆՊԷԿ

Նախորդ շաբթու ուրախութեամբ լսեցինք թէ Վսեմ. Սաբիկ էֆ. Ունճեան տրամադրութիւն ու փափաք յայտներ է Արսլանպէկի եկեղեցւոյն շինութիւնը ամբողջացնելու, եւ թէ այս փափաքին վրայ, Պատրիարքարանը հարկ եղած դիմումը ըրեր է Կայս. կառավարութեան մօտ՝ վերաշինութեան արտօնագիրը ստանալու համար:

Այդ եկեղեցւոյն շինութիւնը սկսուած է կարծեմ Արսլանպէկի վերջին հրդեհէն ի վեր, եւ գիւղացիք մինչեւ հեռաւոր տեղերէ քարէ տախտակ զանգուածներ փոխադրած են գիւղին բարձունքը, թէեւ չեն կրցած շինութիւնը աւարտել, դրամի անբաւականութեան պատճառաւ. Եւ սակայն, մինչ փափաք մը առած էին անպատճառ քարաշէն եկեղեցի մը ունենալու, փափաք մը որ այսօր գոհացուած կը գտնէ Վսեմ. Ունճեան էֆ.ի շնորհիւ:

Արսլանպէկի ժողովուրդը քանի մը անգամներ իրենց գիւղը ամբողջովին հրդեհի զոհ տալէ վերջ, կրկին չեն հեռացած անկէ, եւ նոր տուն տեղ կազմած են իրենց երբեմնի բնակութեանց փլատակներուն վրայ: Այսօրուան տուներէն մեծագոյն մասը կիսաւարտ են, առանց արտաքին ծեփի, բայց գիւղացիք դարձ կ'ապրին անոնց մէջ: Հազիւ մէկ երկու տուներ կան քարուկիր. Միւսները ամբողջովին փայտի շերտերով հիւսուած են, Նիկոմիդիոյ շրջակայ գիւղերուն մէջ շատ տարածուած դրութեան մը համաձայն:

Գիւղացիք, իրենց տուներուն չափ հաւատարիմ եղած են նաեւ իրենց հաւատքին, եւ երբեմն Նիկոմիդիոյ Վիճակը յուզող դաւանափոխութեանց անմասն մնացած են: Ոչ բողոքականներու, ոչ ալ կաթոլիկներու յամառ ջանքերը երբեք կրցած են պառակտել Արսլանպէկի մէջ: Գիւղը այսօր ունի փայտաշէն մատուռ մը՝ օդասուն բարձունքի մը վրայ, ուր պիտի կանգնուի նաեւ քարաշէն եկեղեցին: Մուշեղ վարդապետի հայրը՝ Հայրապետ աղա Սերովբեան՝ որ բուսամբ գիւղին ծնունդներէն մէկը կը նկատուի, եւ զոր մեծ ու պզտիկ կը յարգեն անխտիր, երբեմն փափաք յայտնած է որ այդ օդասուն վայրը յատկացուի դպրոցին, եւ եկեղեցին ուրիշ տեղ շինուի: Բայց Նիկոմիդիոյ Առաջնորդին հակառակութիւնը պատճառ եղած է որ դպրոցը գիւղին ստորոտը շինուի, խոնաւ եւ անյարմար տեղ մը: Այդ դպրոցն ալ տակաւին կիսաւարտ է, եւ մենք մեծ յոյս ունինք որ Վսեմ. Ունճեան էֆ. անոր շինութիւնն ալ ամբողջացնել կուտայ եկեղեցւոյն հետ: Ձմեռը մինչեւ 280 աշակերտ կը յաճախեն այդ վարժարանը, ամէնքն ալ արական սեռէ: Բայց եթէ շէնքը յարմարութիւններ ներկայացնէ, 600 երկսեռ աշակերտներ կրնան օգտուիլ անկէ: Այսօր՝ ոչ մէկ աղջիկ կրթութիւն կ'ընդունի գիւղին մէջ, որովհետեւ նախ՝ կիսաւարտ վարժարանը հազիւ թէ վերոյիշեալ 300ի մօտ մանչերուն կը բաւէ, եւ յետոյ գիւղացիք չեն կրնար մասնաւոր վարժուհիի մը ծախքերը հոգալ: Այս վերջին առարկելը անշուշտ նշանակութիւն ունենալէ կը դադրի՝ եթէ վարժարանին շինութիւնը աւարտի, եւ գիւղացիք զոհողութիւն մըն ալ ընելով վարժուհիի խնդիրը կարգադրեն:

Գիւղը կը պահէ երեք քահանայ, Տ. Մկրտիչ Նալպանտեան, Տ. Աթանաս Յովհաննէսեան եւ Տ. Բարսեղ Թորոսեան, որոնք շատ հաշտ կ'ապրին իրենց հօտին հետ, եւ երբեք անձնական խնդիրներու դուռ չեն բանար: Ծուխերն ու եկեղեցւոյն հասոյթները համաչափ մասերով բաժնած են իրենց միջեւ, եւ ուրիշ շատ մը յատկութեանց կը միացնեն նաեւ ընթերցասիրութեան փափաքը: Դժբախտաբար կարելի չէ նոյնը ըսել նաեւ գիւղացւոց համար՝ որոնցմէ մեծագոյն մասը, մանաւանդ իգական սեռը, բացարձակապէս տգէտ է եւ անուս, եւ որոնց մէջ շատ քիչեր միայն գրքով ու լրագրով կը հետաքրքրուին:

Արսլանպէկի մէջ գրեթէ բնաւ հարուստ չկայ: Իրարու յաջորդող հրդեհներուն պատճառաւ, ամէնքն ալ վրայ տուած են իրենց դիւրակեցութիւնը: Ուրախալի երեւոյթ մըն է սակայն որ ամէն մարդ գէշ աղէկ իր տունը ունի, եւ թէ հազիւ մէկ երկու հոգի վարձքով կը բնակին, աղքատներ շատ կան, բայց չեն մուրար, եւ կ'աշխատին գլխաւորաբար դաշտերու մէջ: Երբեմն [illegible] ու [illegible] շատ տարածուած է եղեր գիւղին մէջ, բայց հիմա քիչեր միայն կը զբաղին այդ գործերով: Գիւղացիք վարժ են գրեթէ բոլոր գործածական արհեստներուն, եւ յատուկ խանութներ ունին:

Երկրագործութիւնն ալ բաւական տարածուած է: Կը ցանեն ցորեն, վարսակ, գարի, եգիպտացորեն, կը հասցնեն կարգ մը պտուղներ՝ մասնաւորաբար սեխ եւ ձմերուկ, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ բանջարեղէններ: Տարի մը առաջ՝ երբ Արսլանպէկ կը գտնուէինք՝ սկսած էին նաեւ ծխախոտի մշակութեան: Գինեգործութիւնը արհեստի մը հանգամանքը չունի իրենց մէջ. ամէն տուն իրեն պէտք եղածին չափ կը շինէ ու կը գործածէ տարւոյն ընթացքին: Գիւղացիներէն մաս մը կ'օգտուի մօտակայ անտառներէն: Ուրիշ մաս մըն ալ ձիերու հօտեր կը պահէ: Շերամաբուծութեամբ զբաղողները շատուոր են: Կիները մեծ մասամբ դաշտերը կ'աշխատին:

Գիւղը ունի 15 սրճարան, որոնցմէ շատերը օղի կը ծախեն: Ունի նաեւ 12 նպարավաճառի կրպակ, 3 հէլվաճիի եւ [illegible] խանութներ. Նպարավաճառները նոյն ատեն փերեզակութիւն ալ կ'ընեն: Եկեղեցին փուռ մը ունի զոր վարձու տուած է: Փողոցներուն մէջ ալ կան փուռեր՝ որոնց մէջ գիւղացիք փոխն ի փոխ կ'եփեն իրենց հացը: Առանձին փուռ ունեցող քանի մը տուներ ալ կը գտնուին: Գիւղին մէջ կան հինգ կառքեր՝ որոնք Իզմիտի փոխադրութեանց համար կը գործածուին: Գիւղը ունի երեք ջրաղաց եւ ջրհան մը՝ զոր սակայն ոչ ոք գիտէ գործածել: Հրդեհի պահուն միշտ վտանգի մէջ է գիւղը, եւ տարօրինակ է որ այսքան անգամներ իրենց բովանդակ ստացուածքը հրդեհի զոհ տալէ վերջ, գիւղացիք տակաւին արմատական զգուշական միջոցներ ձեռք առնել չեն ուզեր:

Արսլանպէկ մէկուկէս ժամ հեռաւորութիւն ունի Իզմիտէն, ուրկէ բաժնուած է ուղիղ ու գեղեցիկ chaussée-ով մը՝ որուն շինութիւնը համբաւաւոր է այն կողմերը: Այդ chaussée Իզմիտի մօտերէն սկսելով կը յանգի մինչեւ Կայս. Ջուխայի գործարան մը, որուն գոյութիւնը բարիք մըն է շրջակայ ժողովուրդներուն համար: Մի միայն Արսլանպէկէն 150 անձեր կ'աշխատին այդ գործարանին մէջ: Մանարաններն ալ, հակառակ իրենց վատառողջ մթնոլորտին, աշխատութեան եւ ապրուստի միջոցներ դարձած են Արսլանպէկի ժողովուրդին համար, ուրկէ 150 աղջիկներ եւ 20-30 տղաք կ'աշխատին մի՛ միայն գիւղին մօտերը հաստատուած մանարաններն մէջ: Գիւղին մէջ բժիշկ չկայ: Ծանր հիւանդութեանց համար՝ Պարտիզակէն կամ Նիկոմիդիայէն բժիշկ կը բերուի, իսկ թեթեւ հիւանդութեանց համար՝ գիւղացիք կը դիմեն Մուշեղ վարդապետի կրտսեր եղբօր՝ Մինաս աղա Սերովբեանի, որ այդքան ձեռնտուութեան համար հարկ եղած ծանօթութիւնները ունի:

Գերեզմանոցը գիւղին բարձունքը կը գտնուի, անտառի մը կից, եւ վերջին ծայր անխնամ ու անկերպարան վիճակի մը մէջ: Գիւղացիք շատ հոգածու չեն թուիր իրենց վերջին հանգստարանին նկատմամբ: Ունին Թովմաս առաքեալի անուան նուիրուած ուխտատեղի մը, ուր տարին անգամ մը, Նոր Կիրակիին, կ'երթան մատաղ կը կտրեն: Ուխտատեղին՝ անտառ մը ծառաստանով շրջապատուած քարակոյտ մըն է, որուն համար կ'ըսեն թէ երբեմն եկեղեցի եղած է: Գիւղացիք կ'աւանդեն տակաւին թէ այդ կողմերը պէտք է հին քաղաք մը գտնուած ըլլայ: Ուխտատեղին կը գտնուի գիւղին բարձունքը, դէպ ի արեւմտեան կողմը:

Գիւղին համար՝ ընթերցասիրութեան նուազութեան չափ ողբալի բան մըն է նաեւ փողոցներու անմաքրութիւնը: Գիւղացիք շատ մաքուր են, բայց միայն իրենց տան մէջ, իրենց անձին համար, եւ փողոցները թողած են անխնամ: Գիւղը կոյուղի չունի: Ամէն տան աղտոտութիւնը փողոցներէն վար կը վազէ, առաջ բերելով անտանելի գարշահոտութիւն մը՝ որ գիւղին ի բնէ մաքուր կլիման առողջութեան բոլորովին անյարմար դարձուցած է: Գիւղացիք կ'առարկեն թէ կոյուղի շինելը դրամ կը պահանջէ, թէ իրենք չեն կրնար ծախքերը հոգալ, բայց չեն խորհիր թէ ամէն մէկը պզտիկ զոհողութիւն մը ընելով կրնան միջոցէն վերցնել այդ անպատեհութիւնը: Օրինակի համար ունեցողը դրամ կուտայ, չունեցողն ալ բահն ու բրիչը առած կ'աշխատի, եւ կոյուղիներու խնդիրը կը կարգադրուի կը վերջանայ: Եթէ գիւղը իր այս օրուան անմաքուր վիճակին մէջ յարատեւէ, քիչ ատենէն կրնայ ջերմի բոյն մը դառնալ, եւ տակաւին խել մը անտանելի ու ապաշնորհ հիւանդութիւններ առթել: Արդէն իսկ ջերմի շատ դէպքեր տեղի կ'ունենան, եւ գիւղացիք ինքզինքնին կը խաբեն՝ ըսելով թէ արեւին տակ նստելուն, քրտնած մէջքերին ջուր խմելուն եւ կամ պտուղ ուտելուն համար այս կամ այն գիւղացին հիւանդացաւ, եւ ոչ ոք կը խորհի հիւանդութեան գլխաւոր ու մեծագոյն պատճառին, գիւղին անտանելի ու գարշելի աղտոտութեան վրայ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԽՕՍՈՒՐՏՈՒՔ

ՖՐԱՆԿԱԽՏԸ Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԸ ՓՈԽԱՆՑԻ

Մենք հոս իրար կուտանք եղեր հիւանդութեանց անունները ճշդելու համար. «Ֆրանկա՛խտ», «սիֆիլի՛զ», «գօ՛գ» ըսենք՝ թէ «գաղղիական ախտ», կը վիճաբանինք եղեր, սիւնակ սիւնակ յօդուածներ կը գրենք ու բնաւ չենք մտածեր եղեր քանի մը տող ալ Ֆրանկախտին (Փրէնկի) ծաւալումը արգիլող միջոցներուն նուիրել, ժողովուրդը զգուշացնել եւ վարակուածներն ալ յորդորել որ դարմանեն ինքզինքնին, եւ առանց դարմանելու ամուսնութիւն չկնքեն, ուրիշներու, նոյն իսկ սերունդներու վզին իբրեւ լուծ չդնեն զայն:

Զարմանա՛լի բան, չէ՞ ա՛: Ի՛նչ շատ մանկամտութիւն: Դարձեալ այս էջերուն մէջն էր որ [illegible] ֆրանկախտին փոխանցելիութեան պարագաները իրենց ատեն չէր մոռցած նաեւ ցոյց տալու ամէն այն միջոցները որոնցմով կարելի կ'ըլլար այդ ախտին ծաւալմանը առաջքը առնել: Քանի մը շաբաթներ առաջ ալ ուրիշ թերթի մը մէջ [illegible] Ս. Մինասեան չէ՛ր գիտակցաբար, չէ՛ր բարեբար մէկ որոշմանը առթիւ դարձեալ անդրադարձած էր այս ախտին գործած աւերներուն վրայ:

Բայց ինչո՞ւ համար բոլոր ասոնք անգիտանալ կը ձեւացուի այսօր. չիտակը ըսելու համար, խելքս չհասաւ: Բայց ի՛նչ որ է, քանի որ նորէն մէջտեղ կը նետուի խնդիրը, ես ալ նորէն կ'անդրադառնամ անոր վրայ, օրուան խնդիր մը դարձած ըլլալուն համար:

Վերջին թղթածրարով հասած բժշկական թերթերը Ֆուռնիէի, Պրօքի, Սապուրոյի եւ այլոց Բարիզի մէջ ֆրանկախտի փոխանցելիութեան նկատմամբ խօսած ընդարձակ ճառերը եւ թեր ու դէմ հրապարակախօսութիւնները կը պարունակեն:

Լաւ գիտեմ որ, եթէ այս ու այն թերթերուն մէջ գրածներս եւ յարգելի Բրոֆեսէօրներուն խօսած ճառերուն կարեւոր մասերը ազնիւ ընթերցողներուն ներկայացնեմ, ձանձրոյթ չպիտի զգան: Արդէն ո՞վ կը ձանձրանայ կարդալէ այս տեսակ գրութիւններ, որոնք իրեն պիտի սորվեցնեն այս ու այն ձեւերու տակ զգուշութիւններ ընել, մարմինն, զգայարանքներն հեռու պահել ցաւութիւններէ, գզխաւութիւններէ եւն. եւն.:

* * *

Ամէ՛ն առաջ ըսեմ որ, ֆրանկախտը, վեներեան ա՛յդ զազիր ու իրա՛պէս վատ ախտը եթէ սեռային յարաբերութիւններէ —ըլլա՛ն օրինաւոր, ըլլա՛ն ապօրինաւոր— շատ տարբեր կերպով մը ուրիշի չփոխանցուէր, թերեւս այսօր շատեր կարեւորութիւն չպիտի տային, չպիտի վախնային անկէ: Բայց եկու տես որ խնդիրը տարբեր բոլորովին հակառակն է:

Ինչպէս գիտէք, ո՛վ որ ֆրանկախտի ենթարկուելու ըլլայ, եթէ ենթական դարմանումին պէտք եղածին պէս հոգածու չգտնուի՝ գործը լմնցած է. մարմինը՝ կարճ ատենուան մէջ՝ հիմէն կը խախտի:

Բերնի, կոկորդի, ոսկորներուն, գլխու ու այն մասերուն, մորթին վրայ առաջ եկած ֆրանկախտային բիծերը, կեղերը, քերծուածքը, պալարները իրենց առնչիչ դերերը կը կատարեն, եւ հիւանդը երբեմն նոյն իսկ անգիտակից՝ անցած դարձածներուն, օր օրի կը նիհարնայ, հետզհետէ վատաւժ, գձձի կ'ըլլայ, այսպէսով կամաց կամաց կը խամրի, կը նիհարնայ կը լմնայ:

Կ'ուզէի այս կէտերուն վրայ քիչ մը ծանրանալ, բայց շատերուն համար իբրեւ ծանօթ բան մը, ու շատ անգամներ ալ գրուած զրուցուած իրողութիւններ ըլլալուն՝ զանց կ'ընեմ:

Ասկէ անմիջապէս վերջը համբոյրի խնդիրն է որ երեւան կուգայ: Իրար համբուրողներէն մէկը եթէ ֆրանկախտաւոր ըլլայ ու միւսն ալ այտերուն, շրթներուն կամ ծնօտին վրայ թեթեւ ճեղք մը ունենայ՝ անպատճառ այս վերջինը ֆրանկախտի ենթակայ պիտի ըլլայ:

Այս մասին օրինակներ շատ ու շատ կան բժշկական արձանագրութեանց մէջ:

Դիտէք անշուշտ կամ հարկաւ իմացած էք թէ երբ Եւրոպայի շատ մը երկիրներու մէջ աղջիկ մը ամուսնացնեն, ամուսնութեան առաջին օրը հարսնեւորները կուգան հարսին ձեռքը կը համբուրեն:

Որքա՜ն գէշ սովորութիւն. հարիւր ամուսնացողներէն եթէ յիսունը ամուսնութենէ քանի մը ամիսներ կամ տարի մը վերջը, ֆրանկախտի նշաններ ցոյց կուտան, ֆրանկախտաւոր եղած են, ապահով ու վստահ եղէք որ, այդ յիսունէն երեսունը ուղղակի հարսնեւորներու միջոցաւ հարսին փոխանցուած են, որովհետեւ համբոյրի պարզ ձեւերու տակ ա՛յդ հիւրերուն, հարսնեւորներու ունեցած ֆրանկախտի մանրէն կամ ժահրը հարսերուն անցած են: Ասոնք ալ՝ իրենց ամուսիններուն, զաւակներուն, թոռներուն եւ այլպէս շարունակաբար:

Մեր մէջ ալ նմանօրինակ գէշ սովորութիւններ կան. օրինակի համար հազիւ սալոնի մը մէջ իրար ճանչցող աղջիկներ կամ տիկիններ, երբ օր մը իրարու այցելութեան երթան, մեկնած պահերնուն իրարու հետ կը պագնուին, եւ որովհետեւ իրարու առողջական վիճակը չեն գիտեր, պէտք եղածին պէս իրար չեն ճանչնար, այն ատեն միակ համբոյրով մը, միակ պարզ համբոյրով մը, անգիտակցութեամբ ֆրանկախտի կ'ենթարկուին:

Սպասաւոր [illegible]ատոյ, սանտրը ֆրանկախտի փոխանցումին համար ամէնէն յարմար միջոցներն են: Եւ ճիշդ այդ պատճառաւ է որ այսօր շատ մը տուներ սպասաւոր եւայլն չեն գործածեր:

Տղայ մը կ'ունենանք տան մէջ եւ ծառային կը յանձնենք որ երբեմն երբեմն պտոյտի տանի: Ինք կը համբուրէ եւ փողոցին մէջ տեսնողն ալ համբուրել կուտայ:

Ի՜նչ գէշ սովորութիւններ: Ֆրանկախտի փոխանցումին համար ամէնէ՛ն յարմար միջոցները այս տեսակ համբոյրներն են:

Առաջին ախտանիշը կարմիր կարծր չորակեղը երեւան կուգայ մարմնոյն մէկ կողմը ու երբեմն այնքա՛ն պզտիկ ծաւալ մը կ'ունենայ որ, ենթակայ եղողները աննշան վէրք մը կը կարծեն զայն, եւ առանց կարեւորութիւն ընծայելու դարմանել չեն տար:

Քանի որ առիթը ներկայացած է, իմ յարգելի ուսուցչիս, Բրոֆ. Ճէլալ պէյի մէկ օպսէրվասիօնը հակիրճ կերպով պատմեմ:

Օր մը բրօֆէսէօրին հիւանդ մը կը ներկայացնեն, որ երկար բարակ քննելէն յետոյ համոզուած կը գտնէ թէ վզին ալ կողմը գտնուող փոքրիկ մէկ վէրքը ֆրանկախտի առաջին ախտանիշը կարմիր չորակեղ մըն է, եւ երբ իրեն յատուկ զուարթ ու կարուկ ոճովը հիւանդին տիրոջը կ'ըսէ թէ պարզ համբոյրով մը ֆրանկախտի ենթակայ եղած է աղան, ալ կրնաք երեւակայել վիճակը ա՛յդ մարդուն...

Խողովակները, մանաւանդ բերնով փչելիք խողովակները ֆրանկախտի փոխանցումին համար ամէնէն յարմար միջոցներէն են:

Փողոցներու մէջ հազար հազիւ բերան մտած ելած ու մեր պատիկներուն համար շատ սիրելի պօռազան, ծիծիւ եւ այլ խողովակները երբ այն ախտին փոխանցումին մեծապէս կը նպաստեն ըսեմ, չափազանցութիւն ըրած չեմ ըլլար:

Արդուզարդի առարկաները, ակռայի վրձինները, տղայ գտնուած տուներու մէջ, զատ պահելու է. որովհետեւ ֆրանկախտաւոր մէկու մը, օրինակի համար հօր մը վրձինը տղեկը բերանը առնելով, առանց գիտնալու, առանց անցած դարձածին վերահասու ըլլալու, ֆրանկախտի ենթակայ կրնայ ըլլալ:

Տան տիկնոջ կամ տան օրիորդին գործածած ակռայի վրձինները գաղտուկ կերպով սպասաւորներու կողմէ գործածուիլը կրնայ հիւանդութեան փոխանցումին մեծապէս օգնել:

Շատեր սովորութիւն ըրած են մատիտ, գրիչ եւ ուրիշ ասոնց նման առարկաներ շարունակ բերաննին առնել. պէտք է զգուշացնել, մանաւանդ տղաք բացէ ի բաց հասկցնելու է որ սոսկալի հիւանդութիւններ կրնան փոխանցել, մատիտ կամ ուրիշ ո եւ է առարկայ մը բերնէ բերան խօթելով:

Ասոնցմէ յետոյ նկատի առնուելիք կէտերն են կլկլակ, սիկառ եւ ասոնց պէս ուրիշ առարկաներ, որոնց միջոցաւ փոխանցումներ շատ ու շատ են:

Սրճարաններու մէջ հասարակաց անձերու բերնին մէջ մտնող ելլող կլկլակները միթէ ֆրանկախտի փոխանցումին համար ամէնէն յարմար միջոցները չե՞ն:

Մէկուն գործածած սիկառը ձեռքէն յափշտակելով ծխելը վտանգաւոր չէ՞ միթէ:

Շատ աղէկ կ'ընեն ամէն անոնք որ իրենց կլկլակ քաշած ատենին թուղթ մը պլլուած իբրեւ բերանաց կը գործածեն, որովհետեւ այսպէսով թէ՛ իրենց ունեցած հիւանդութիւնը ուրիշին չեն տար, —եթէ ունին,— եւ թէ ալ ուրիշին հիւանդութիւնն ալ դիւրին կերպով մը իրենց չի գար:

Սափրիչները ածիլած ատենին, երբ դիպուածով մորթին վրայ ճեղք մը գոյացնեն, անշուշտ ուշադրութիւնդ գրաւած է, անմիջապէս արեան հոսումը դադրեցնելու համար, իրենց աղտոտ մատներովը վրան կոխել կը սկսին, եւ եթէ դիպուածով մատներնուն վրայ վէրք մը ըլլայ ու իրենք ալ ֆրանկախտաւոր, վա՛յ է եղեր այն ատեն ենթակային գլխուն:

Սափրիչին զանն է ալ եւս ան. զի այդպէսով իր ունեցած ֆրանկախտին ժահրը կամ մանրէն անոր մաշկին ներարկած կ'ըլլայ կամ զայն պատուաստած:

Այս պատճառաւ պէտք է խիստ զգուշութիւններ ընել ածիլուելու մասին, եւ եթէ կարելի է, ամէն մարդ ինք իր իսկ ձեռքով ածիլուելու է:

Բաղնիքի խնդիրն ալ կարեւոր կէտ մըն է: Յաճախորդներուն տրուած վարշամակը եւ ուրիշ առարկաներ, օրինակի համար օճառ, ածելի եւն. միշտ մաքուր եւ չգործածուած ըլլալու են:

Բաղնեպանները, լուացողները մաքուր պէտք է ըլլան, ալ ոչ ախտաւոր, ֆրանկախտաւոր. զի Ճէլալ պէյի ըսածին նայելով, Պոլսոյ մէջ ֆրանկախտին հարիւրին երեսունը բաղնիքներու, բաղնեպաններու միջոցաւ է որ կը փոխանցուի:

Հանի ըլլալու խնդիրն ալ կարեւոր է: Երուսաղէմ գացող Հայերը սովորութիւն ըրած են, մատներնուն, դաստակներնուն, բազուկներնուն եւ չեմ գիտեր մարմիններնուն ո՛ր անկիւնը հանիի նշաններ ընել տալ: Սոսկալի գէշ սովորութիւն մըն է, որովհետեւ հարիւրաւոր մարդերու արեան խառնուած ասեղներու ծայրեր, անշուշտ մէկուն արիւնը ուրիշին կը պատուաստեն անգիտակցաբար, եւ եթէ անոնցմէ մէկը ֆրանկախտաւոր ըլլայ, ա՛լ տարակոյս չի մնար թէ, այն ասեղնագործներուն ենթարկուողները գրեթէ ամէնքն ալ ֆրանկախտի ենթակայ պիտի ըլլան:

Բժիշկներ, վիրաբոյժներ, դայեակներ,

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 3

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԴԷՊԻ
ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

ՆԵՐԿՈՅԹ ՄԸ՝ ՖՈՐ-ՌԸԼԻԷՆՍԻ ՄԷՋ

Առատօրէն բաժնուած ըմպելիները կը բոցավառէին այդ Եւրոպական երեւակայութիւնները, մինչ ծանրախոհ եւ լուրջ Հնդիկները, շատ հպարտ՝ հիացում յայտնելու մասին, եւ շատ շրջահայեաց՝ խառնուելու մասին, թոյլ կուտային որ [illegible] Եւրոպացիները, իրենք մեծաքանակ կուլ տային հարիւրապետ Քրէվէնթիի կծու ըմպելիները:

Հարիւրապետ Քրէվէնթի, այս խրախճանքին երջանիկ, ներկայ խնճոյքին մարդոց զգացած հաճոյքէն զատ, որոնք բնակելի աշխարհէն հեռու տեղ մը ինկած էին, ուրախութեամբ կը պտըտէր իր հրաւիրեալներուն մէջ, իրեն եղած հարցումներուն պատասխանելով սակայն, երբ երեւակայութեան հետ առնչութիւն ունէին:

—Ճօլիֆէն դիմեցէք:

Ու Ճօլիֆէի կը դիմէին, որ միշտ շնորհալից խօսք մը ունէր շրթունքին վրայ:

Ֆօր-Ռըլիէնսի ծառայութեան մէջ գտնուողներէ ոմանք աւելի որոշակի ճանչնալու է, որովհետեւ անոնք պիտի ըլլան խաղալիկը անհաւատալի պարագաներու, զորս երբեք յղացած չըլլայ մարդկային յառաջատեսութիւնը: Ուստի, ի մէջ այլոց, պէտք է յիշատակել տեղակալ Ճէսփըր Հօպսընը, յիսնապետ Լօնկը, Ճօլիֆէ ամոլը եւ երկու օտարուհիները՝ զորս կը պատուէր հարիւրապետը:

Ճէսփըր Հօպսըն քառասուն տարեկան էր: Փոքրակազմ, նիհար, մկանային ուժ չունէր, բայց ի փոխարէն՝ բարոյական կորովի տէր էր, որուն շնորհիւ կրնար տոկալ ամէն դժնդակ փորձանքներու եւ իրողութեանց: «Ընկերութեան սիրելի զաւակն» էր: Հայրը, հազարապետ Հօպսըն, Տըպլինէն Իռլանտացի մը, քանի մը տարիէ ի վեր մեռած, երկար ատեն բնակած էր Ֆօր-Ասսինիպոյնը՝ տիկին Հօպսընի մէկտեղ: Հոն ծնած էր Ճէսփըր Հօպսըն: Իր մանկութիւնը եւ երիտասարդութիւնը անկաշկանդօրէն անցուցած էր Ժեռուտ լեռներուն ստորոտը: Խիստ կրթութիւն մը առած հազարապետ Հօպսընի կողմէ, «մարդ» եղած էր իր պզտիկութեամբ եւ քաջութեամբ, երբ պատանի էր տակաւին: Ճէսփըր Հօպսըն արշաւորդ մը չէր, այլ զինուոր, բանիմաց ու քաջարի սպայ մը: Մրցակից ընկերութեանց դէմ Օրէկոնի մէջ մղուած պայքարներու ատեն, Ճէսփըր Հօպսըն ուշադրաւ եղաւ իր ցոյց տուած եռանդով ու յանդգնութեամբ, արագօրէն ձեռք բերելով տեղակալի աստիճանը: Իր լաւ գնահատուած արժանիքին հետեւանօք, դէպ ի հիւսիսակողմ մեկնող արշաւախումբին նպատակն էր խուզարկել Մեծ-Արջ լճին հիւսիսային մասերը եւ ամրոց մը հաստատել ամերիկեան ցամաքի ափերուն վրայ: Ճէսփըր Հօպսընի մեկնումը տեղի պիտի ունենար ապրիլ ամսոյն առաջին օրերուն:

Տեղակալ Ճէսփըր կը ներկայացնէր սպայի կատարեալ տիպարը, մինչ յիսնապետ Լօնկ, յիսուն տարեկան մարդ մը, որուն կարծր մօրուքը հնդիկ ընկոյզի փեճեկին կը նմանէր, աւելի զինուորի տիպար մը կ'ընծայէր, բնութեամբ քաջարի եւ հլու: Իրեն տրուած հրամանը միայն կը ճանչնար, եւ այդ մասին վիճաբանութիւն չէր ընդունէր, ո՛րքան ալ տարօրինակ ըլլար անի: Բնաւ չէր դատողէր, երբ իր ծառայութեան վրայ կը դառնար խնդիրը, ու իբր ճշմարիտ բայց կատարեալ մեքենայ մը կը շարժէր, միշտ կը քալէր, առանց յոգնելու երբեք: Թերեւս յիսնապետ Լօնկ քիչ մը խիստ կը վարուէր իր մարդոց հետ, ինչպէս որ դէպ իր անձին նկատմամբ: Կարգապահութեան մասին ո եւ է օրինազանցութիւն չէր թոյլատրեր, անողոք հրամաններ տալով ամենափոքր զանցառութեան մը առթիւ: Ինք բնաւ օրինազանց չէր գտնուած: Կը հրամայէր, որովհետեւ իր յիսնապետի աստիճանը պարտ կը դնէր իր վրայ, բայց ո եւ է գոհունակութիւն չէր զգար հրամաններ տալու մէջ: Մէկ խօսքով, հնազանդելու համար ծնած էակ մըն էր, եւ իր եսին ջնջումը կը յարմարէր իր կրաւորական բնաւորութեան: Այդպիսի մարդոցմով է որ բանակ մը զօրաւոր կը դառնայ: Զինուորական ճշմարիտ կազմակերպութեան համար սքանչելի տարր կը հանդիսանայ:

Տասնապետ Ճօլիֆէ ծանօթ է մեզի: Թերեւս [illegible] մըն էր՝ որուն բզզալը հաճոյալի կը թուէր: Աւելի յարմար էր տնտեսապետ ըլլալու, քան թէ զինուոր: Ինք ալ կը զգար այդպէս ըլլալը: Այսպէս ինքզինքին ալ տիտղոսը կուտար. «Մանրամասնութեամբ զբաղող տասնապետ»: Բայց շատ անգամ պիտի կորսուէր այդ մանրամասնութեանց մէջ, եթէ երբեք տիկին Ճօլիֆէ պահով առաջնորդ մը չըլլար իրեն: Ասկէ կը հետեւի թէ տասնապետը կը հնազանդէր իր կնոջ, առանց խոստովանելու, Սանչօ փիլիսոփային պէս խորհելով. «Կնոջ մը խորհուրդը մեծ բան մը չէ, բայց անխելք ըլլալու է՝ անոր ուշադրութիւն չընծայելու համար:»

Ինչպէս ըսինք, երկու կիներ միայն օտար տարրը կը ներկայացնէին հրաւիրեալներուն մէջ: Երկուքն ալ քառասնի մօտիկ էին: Անոնցմէ մէկը կրնար դրուիլ նշանաւոր ճամբորդուհիներու առաջին կարգին մէջ: Բֆէֆէրներու, Թինէներու, Հօմէր տը Հէլներու մըցակից, իր անունը՝ Բօլինա Պէյնէթ, մէկէ աւելի անգամներ պատուով յիշատակուած է աշխարհագրութեան Ընկերութեան նիստերուն մէջ: Բօլինա Պէյնէթ, հետեւելով Պրահմապուտրայի ընթացքին, մինչեւ Թիպէթի լեռները բարձրանալով, եւ Նոր-Հոլանտայի մէկ անծանօթ անկիւնը այցելելով՝ Կարապներու ծովախորշէն մինչեւ Քարբէնթարիի ծոցը, մեծ ճամբորդուհիի մը ձիրքեր ցոյց տուած էր: Բարձրահասակ կին մըն էր, տասնըհինգ տարիէ ի վեր այրի, որ ճամբորդութեանց համար զգացած բուռն սիրոյն պատճառաւ՝ անծանօթ երկիրներ կ'այցելէր անդադար: Գլուխը, երկար վարսակալներու մէջ ամփոփուած, իշխանական կերպով մը ցոյց կուտար: Աչքերը, քիչ մը կարճատես, պահուըտած էին [illegible] ակնոցներու ետին. երկար եւ ուղիղ քիթէ մը վրայ կը հանգչէին: Ռունգերը, միշտ շարժուն, «կարծես միջոցը կը շնչէին:» Գնացքը առնական բան մը ունէր իր մէջ, եւ իր ամբողջ անձը շնորհքէ աւելի բարոյական ոյժ մը ի վեր կը հանէր:

(Շարունակելի)

տաւանդութիւններ եւ ուրիշ արհեստաւորներ կրնան Փրանկախառի ինծիկոյ ըլլալ եւ թէ առած փրանկախառին ուրիշի մը փոխանցել։

Դոյկանները, մանաւանդ, կրնանք ըսել թէ Փրանկախառի ծաւալման մեծապէս պատճառ կրնան ըլլալ։ Օրինակ մը այս մաթիւ ամէն բան երեւան կը հանէ։ Դոյկան մը մաճներուն մէկով քննած ֆսա կախասուր կինէ մը առանց գիտնալու Փրանկախառ կ'առնէ։ Նոյն դոյկանը նոյն մաճներուն միջոցաւ ուրիշներ ալ կը քննէ, հետեւաբար անոնց ալ կը փոխանցէ։ Ասոնք ալ իրենց ամուսիններուն, աղոց կը փոխանցեն ու այսպէս մէկ հոգիի կողմէ հարիւրէ աւելի կիներ ու այրեր Փրանկախառի կ'ենթարկուին։

Պոլսոյ մէջ, մեր մտքին արդեօք քանի՜ քանի՜ կիներ մի միայն իրենց այն դոյկաններուն միջոցաւ ախտաւոր եղած են։

Մեր վարժարանները այցելող բժիշկներէն շատերուն ըրածին պէս մէկ նշդրակով մը, իրարու ետեւէ տղոցը պատուաստել գիտականօրէն բոլորովին սխալ է։ Մէկ նշդրակով հարիւր տղայ պատուաստել, կը նշանակէ հարիւրին ալ արիւնը իրարու խառնել, ինչ որ աղէկ բան մը չէ։

Ասո՞ց առաջքը առնելու, աս անախորժութիւններուն վերջ մը տալու համար, պէտք է ամէնուն համար զատ զատ գործիքներ կամ նոյն գործիքը չորանոց ապանեխելէ, հականեխելէ յետոյ գործածել է։

Շատ մը ատամնաբոյժներ, իրենց գործիքներովը ատոր անոր ակռան էառնելէն յետոյ, բամպակի կտորի մը փաթթելով առանց նախապէս լուալու, մաքրելու, կը պահեն, իրենց ատենդական սափին մէջ, ուրիշ առթիւ գործածել նոյն գործիքը ուրիշին բերանը քերելու համար։

Վերջ տալու է աս [illegible] սովորութիւններուն, զի հաստատուած է այսօր թէ այսպէսով Փրանկախառի ճարակումին մեծապէս նպաստած կ'ըլլանք։

Կոնքերով փողոցները պատող ատամնաբոյժները (!), որոնք առանց մաքրութեան ուշադրութիւն դարձնելու, ատոր անոր ակռաները կը քաշեն, չէ թէ միմիայն իրենց անմաքուր մատներով Փրանկախառի փոխանցումին կը նպաստեն, այլեւ ուրիշ սոսկալի, մահառիթ հիւանդութիւններու փոխանցումին ալ, օրինակի համար ուռոյցութեան (վէրէմ) փոխանցումին ալ կ'օգնեն։

Ժամանակ մը Բերայի, Պոլսոյ, Սկիւտարի կողմերը անոնցմէ շատ կային, բայց շնորհիւ Օս. կառավարութեան ձեռք առած խիստ միջոցներուն, այսօր անոնց հետքը անգամ չէ մնացած։

* * *

Մինչեւ հոս Փրանկախառէ զգուշանալու միջոցներուն վրայ խօսեցայ։ Քիչ մըն ալ Փրանկախառաւորներու վրայ անդրադառնանք։

Դիտած էք անշուշտ թէ, երբ Փրանկախտաւորի մը զաւակները հետզհետէ մեռնին, խեղճ հայրերը կը սկսին ափսոսալ, Աստուծոյ կը պաղատին որ գոնէ անոնցմէ մէկը ողջ պահէ, սակայն՝ աս անգութները մէյ մը չե՞ն մտածեր իրենց վրայ, չե՞ն անդրադառնար իրենց անցեալ կեանքին վրայ։

Եթէ չամուսնացած՝ իրենց ախտին հոգ տանէին, զայն երկարօրէն դարմանէին, անոնցմէ եւ ոչ մէկն ախտաւոր պիտի ըլլային։

Ֆուրնիէի մէկ ցանկը ցոյց կուտայ մեզ թէ չամուսնացած ինքզինքնին դարմանողներուն զաւակները գրեթէ մեծ մասամբ ողջ կը մնան, եւ եթէ անոնց մէջ մահ ալ պատահի, հազիւ 13 առ 100ի կը հասնի։

Չերկարեմ գրութիւնս։ Մինակ աս կ'ուզեմ հասկցնել ընթերցողներուն թէ ա՛լ որ առջի բերան այս սոսկալի ախտին ենթարկուի ինքզինքը դարմանել տալու է, եթէ կ'ուզէ որ ապագային կեա՛նք մը վարէ, կեա՛նք մը մաքուր, կեա՛նք մը հանգիստ։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱԲՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Զինուորական գործողութիւններ.— Քուրոբաթքին եւ Կրիբենպերկ.— Սանտեպու ճակատամարտին կորուստներ։— Նոր զօրավարին բանակը։

Երկու հակառակորդները կը պատրաստուին մօտալուտ մեծ ճակատամարտին որ մինչ կրնայ կը նկատուի փետրուարի վերջերը կամ մարտի սկիզբները։ Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով Քուրոբաթքին զօրավարը բացորձակապէս որոշած է վճռական յարձակողականի ձեռնարկել, երբ ստանայ Դ. զօրաբանակը որ Մինսքէն կու գայ, եւ որուն առաջին մասը հիմա Մանչուրիա ժամանած է։ Մինչեւ որ զինուորներու թիւը ամբողջանայ, զանազան փոքր ընդհարումներ միայն պիտի կատարուին։ Արդէն մինչեւ հիմա առնուած հեռագիրներն ալ այդ տեսակ բաներ միայն կը ծանուցանեն։

—Կրիբենպերկ զօրավարին ետ կանչուելու պատճառները հետզհետէ աւելի կը պարզուին։ Քուրոբաթքին զօրավարը կատարելապէս գիտէր թէ ճափոնական բանակին վրայ 50,000 հոգի աւելցած են Բորթ Արթուրէն առաւած զինուորներով։ Ուրեմն կատարելապէս որոշած էր որ մինչեւ որ ինք ալ նոր զինուորներ չստանայ՝ յարձակողական չըլլայ։ Սակայն որոշած էր իր Բ. զօրաբանակին միջոցաւ յարձակողական հետազօտութիւն մը կատարել Հուն-Հոյի ձախ եզերքին վրայ։ Ամէն պարագայի մէջ Կրիբենպերկ զօրավարին հրամայուած շարժումը շատ ընդարձակ գործակցութիւն պիտի չունենար, բայց այդ զօրավարը, առաջին յաջողութենէ մը մղուած, ուրիշ պէս չըրաւ. յառաջացման մը ընդհարումը մեծ ճակատամարտի մը վերածուեցաւ, որուն մասնակցեցաւ ամբողջ Բ. զօրաբանակը։ Քուրոբաթքին զօրավարը, Կրիբենպերկի օգնելու համար, պատրաստ էր ընդհանուր մեծ ճակատամարտ մը կատարել, այն տեսակ ատեն մը զոր յարմար չէր դատեր։ Ուստի մերժեց այդ օգնութիւնը եւ հրամայեց Բ. զօրաբանակին որ իր նախկին դիրքերը դառնայ։ Յետոյ խնդրեց կայսրէն՝ ետ կանչել Կրիբենպերկ զօրավարը որուն վրայ ա՛լ վստահութիւն չունէր։ Նաեւ ընդհանուր հրամանատարը յարեց թէ ինք պիտի հրաժարի եթէ իրեն գոհացում չտրուի։ Քուրոբաթքինի այդ ձեռնարկն է որ առաջ բերած է այն զրոյցը թէ հրամանատարութեան պաշտօնէն հրաժարիլ ուզած է։ Ինչ որ ալ ըլլայ Քուրոբաթքին զօրավարը ստացաւ իր ուզած գոհացումը, վասն զի ինչպէս ծանուցուեցաւ, Կրիբենպերկ Մանչուրիայէն ճամբայ ելաւ՝ անձնական վատառողջութեան պատրուակով։ Ըսուեցաւ պահ մը թէ Զէբինցքի զօրավարը անոր պիտի յաջորդէ, մտերիմ բարեկամը Քուրոբաթքինի, ինչ որ ապացոյց մըն է թէ կառավարութիւնը կատարեալ վստահութիւն ունի ընդհանուր հրամանատարին վրայ։

—Մանչուրիոյ ռուսական բանակին բժշկապետին պաշտօնական տեղեկագիրը կը ծանուցանէ թէ յունուար 26էն փետր. 3 Մուքտէն ժամանած են վիրաւոր 231 սպայ եւ 8409 զինուոր։ Մեռելներուն թիւը նշանակուած չէ, սակայն բազմաթիւ ըլլալու է, քանի որ Սանտեպուի յարձակումը բաց տեղ մը կատարուեցաւ զօրաւոր ամրութեանց դէմ։ Ճափոնական աղբիւրէ առնուած պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ միայն Բէքէուտոյի մէջ ռուս մեռելներուն թիւը 1200 է, որով կարելի է ենթադրել թէ մեռելներուն ընդհանուր թիւը երկու հազարի կը հասնի։ Եթէ հաշուի առնուին այն թեթեւապէս վիրաւորուածները որոնք պատերազմի դաշտը գտնուող շարժուն հիւանդանոցներուն մէջ դարմանուեցան, Սանտեպուի ճակատամարտին մէջ տասը երկու հազար ռուս զինուորներ մեռած կամ վիրաւորուած են։ Ճափոնները դեռ մանրամասն տեղեկութիւն մը չհաղորդեցին իրենց կորուստներուն համար։ Օեամա մարէշալը իր մէկ տեղեկագրին մէջ առաջուան կերպով ըսած էր թէ եօթը հազար կորուստ ունին՝ մեռել կամ վիրաւոր, բայց այդ նախնական ենթադրութիւն մըն էր եւ հիմա անշուշտ ճիշդ թիւը հասկցուած է՝ այնքան աւելի շատ։ Արդարեւ Ճափոնները հարկադրուեցան, ճակատամարտին վերջին մասին մէջ, յառաջանալ ռուսական թնդանօթներուն կրակին տակ, որոնք, ինչպէս Օեամա մարէշալը ինք ալ կը խոստովանի, մեծ կորուստներ պատճառեցին։ Այդ հաշուով կարելի է ենթադրել որ Ճափոններուն կորուստը տասը հազարի հասած է։

—Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն Ռուսքի Լիստոկի թէ Բորթ-Արթուրի ճափոնական ամբողջ բանակը հիմա Մանչուրիոյ հարաւային կողմը կը գտնուի։ Այս լուրը կը հաստատէ մինչեւ հիմա առնուած տեղեկութիւնները։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Սանտեպուի ճակատամարտին ատեն Ռուսներուն ձեռքը գերի ինկած Ճափոններուն մէջ կային Բորթ-Արթուրի պաշարման մասնակցող զինուորներ։ Արդէն յայտնի էր որ Ճափոնները, առանց ժամանակ կորսնցնելու, Մանչուրիա ղրկած են Բորթ-Արթուր գտնուող իրենց զինուորները։ Օեամա մարէշալը անհամբերութեամբ կը սպասէր անոնց։ Ճափոնի մեծ սպայակոյտը այդ տեղափոխումին համար օգտուեցաւ Տալնիէն Լիաօ-Եանկ տանող երկաթուղիէն, որ անոնց հաղորդակցութեան միակ գիծն է։ Այդ երկաթուղիին երկայնութիւնն է 314 քիլոմէթր։ Ճափոնները բաւական արագ կատարեցին ինչ որ պէտք էր՝ զայն աւելի արդիւնաւոր վիճակի մը վերածելու համար։ Հիմա կ'երեւայ թէ կարելի է օրական քսան կառախումբ ճամբայ հանել երկու կողմերուն վրայ։ Այդ թիւը չափազանց չէ, թէեւ գիծը մէկ զոյգ է միայն, քանի որ անդրսիպերիական երկաթուղիին վրայ մէկ ծայրէն միւսը տասնըվեց կառախումբեր կ'երթեւեկեն։ Բորթ-Արթուրը պաշարող ճափոնական ամբողջ բանակը փոխադրելու համար, որ երեք զօրաբաժինէ եւ երեք կիսաբաժինէ կը բաղկանայ, երկու հարիւրէ աւելի կառախումբի պէտք կար, որուն մէկ երրորդը՝ իրեղէններու փոխադրութեան համար։ Ինչպէս կ'երեւայ, Ճափոնները Մանչուրիոյ իրենց բանակին օրական պէտքերուն համար աւելի շատ կառախումբեր յատկացնելէ զատ, յաջողեցան Նոճի զօրավարին բանակը Մանչուրիա փոխադրել, յունուար ամիսը չաւարտած։

ՃԱԲՈՆԻ ՄԷՋ

Ճաբոն եւ Չին.— Չիլիի մարտանաւի մը գնումը.— Զինուորական գործողութիւններ.— Հիւանդներու եւ վիրաւորներու թիւը.— Ցուրտին ազդեցութիւնը։

Լոնտոն, 11 փետր.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ պատերազմէն ետքը Ճափոն մտադիր է Բէքինի մէջ հաստատուիլ՝ իբրեւ գլխաւոր խորհրդական Չինաց։

—Ճափոնի կողմէ Չիլիէն գնուած մարտանաւն է Քաքիթան Բրադ զրահաւորը։ Բանակցութիւնները ամերիկեան տունի մը միջնորդութեամբը կատարուեցան։

—Պալթիկի ռուսական նաւատորմին ժամանման իբրեւ նախատեսութիւն, զգուշական ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան։ Թա-Լիէն-Ուանի նաւահանգիստին առջեւ ընդծովեայ թորփիլներ դրուեցան եւ Բորթ-Արթուրի ամրոցները փութով կը վերանորոգուին։ Անգլիական նոր ձեւ զրահաւորներուն նման չորս զրահաւորներ յանձնարարուեցան Անգլիոյ նաւաշինարաններուն. նաեւ բրիտանական գործարաններու հետ պայմանագրութիւններ կնքուեցան՝ թնդանօթ գնելու համար։

—Շա-Հոյի վրայ Ռուսներուն ցոյց տուած գործունէութեան հետեւանքով, Նոճի զօրավարը ձախ թեւին ծայրը գնաց, եւ կը կարծուի որ, երբ վճռական առիթ մը ներկայանայ, ճափոնական նոր բանակը որ դաշտային բազմաթիւ թնդանօթներ ունի, պիտի փորձէ Ռուսներուն հաղորդակցութիւնները կտրել՝ Վլատիվօսթօքի հիւսիսային կողմը։ Ճափոն մտադիր է արշաւել ռուսական երկրին փոքր մէկ մասը, բայց հիմա ձմեռուան խստութիւնը արգելք կ'ըլլայ Վլատիվօսթօքի ամբողջովին պաշարմանը։

—Պատերազմի տեւողութեան միջոցին ճափոնական ամբողջ հիւանդներուն եւ վիրաւորներուն թիւն է հարիւր քառասուն հազար։ Ճափոնական զինուորները շատ կը նեղուին ցուրտէն որ ամենէն աւելի անոնց ոտքերը կը սառեցնէ։ Մինչեւ հիմա մէկ զօրագունդէն ութսուն հոգիի ոտքերը կտրուած են սառած ըլլալնուն համար։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՆԱՒԱՅԻՆ ԳՆԴԱՊԵՏ ՔԼԱՏՈՅԻ ՀԵՏ

Ռուսական նաւատորմ.— Ջախջախուածներ.— Ապագան.— Ճաբոնական մարտանաւեր.— Միջադէպ մը Հիւսիսային ծովին մէջ։

Բարիզ, 11 փետր.— Բարիզի մէկ խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցաւ ռուսական նաւային գնդապետ Քլատոյի հետ որ Ռօժեսթվենսքի ծովակալին սպայակոյտի պետն է։ Գնդապետը, պատասխանելով այն հարցումին թէ ինչ է իր տպաւորութիւնը պատերազմին վրայ, ըսաւ.—«Շատ ձախողումներու ենթարկուեցանք, բայց նորէն պիտի մաքառինք։ Իրաւ է որ նաւատորմը չըրաւ ինչ որ պէտք էր ընել եւ թէ զայն վարողները թերացան, սակայն Վլատիվօսթօքի առջեւ այնպէս պիտի չըլլայ, երբ Ռօժեսթվենսքի հոն ժամանէ»։ Թղթակիցը հարցուց թէ կը կարծէ՞ թէ Թօկօ թող պիտի տայ անոր որ մօտենայ։ Գնդապետը պատասխանեց թէ անշուշտ թող պիտի չտայ եւ թէ հարկ պիտի ըլլայ մաքառիլ։ Թղթակիցը ըսաւ թէ ճափոնական նաւատորմին թիւը նուազած է եւ թէ Հացուցէ եւ Թանսաւկօ կորսուած են, Քլատօ յայտարարեց թէ Նաշիմա եւ Նանինօ ալ ընկղմած են, բայց Ճափոնները տակաւին վեց զրահապատ-յածանաւորակներ ունին, մինչդեռ Ռօժեսթվենսքի ծովակալին նաւերուն մէջ այդ կարգի նաւեր չկան։ Թղթակիցը յետոյ գնդապետին ցոյց տուաւ Տէյլի Մէյլի այն թիւը, ուր ըսուած էր թէ Հուլի միջադէպէն առաջ, անգլիական Աֆթիբիթ զրահաւորը Տանըմարքայէն վերադառնալու պահուն, ռուսական մարտանաւերը Հիւսիսային ծովին մէջ կրակ ըրեր են անոր վրայ, թորփիլնաւ կարծելով։ Գնդապետը որ ֆրանսերէնէն զատ, գերմաներէն եւ անգլերէն ալ գիտէ, այդ թերթը կարդաց եւ բարձրաձայն խնդալով ըսաւ թէ բոլորովին չինծու է։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մեծ դուքսեր եւ Մանչուրիոյ բանակին հրամանատարութիւնը.— Կրիբենպերկ զօրավարը.— Հաշտութեան բանակցութիւններ.— Պալթիկի նաւաբաժինը.— Ստէսէլ զօրավարը։

Բարիզ, 11 փետր.— Զարսքոյէ-Սէլոյի մէջ վերջերս կատարուած խորհրդակցութեանց պահուն Նիքոլա մեծ դուքսը, Վլատիմիր մեծ դուքսին պէս, մերժեր է Մանչուրիոյ ռուսական բանակին ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնը։ Բոլոր մեծ դուքսերը հաշտութեան համար նպաստաւոր կարծիք յայտներ են։

—Կրիբենպերկ զօրավարը ծանրապէս հիւանդ է Իրքուցքի մէջ։ Կայսրը թիկնապահ մը եւ պաշտօնատար մը ղրկեց՝ ստանալու այն գրութիւնները զորս Կրիբենպերկ զօրավարը կայսեր մէկ պաշտօնեային միայն յանձնել կ'ուզէ։

—Զրոյց կայ թէ երրորդ նաւաբաժինին համար պատրաստ բերուած տասնըվեց նաւեր Լիպաւայէն ճամբայ ելած են։

Լոնտոն.—Քանի մը լրագիրներ կ'արտատպեն Նիւ-Եորքի թերթի մը մէկ հեռագիրը թէ հիմա գաղտնի կերպով կը կատարուին հաշտութեան բանակցութիւնները։ Ամենէն կարեւոր խնդիրը կը վերաբերի Ռուսիոյ կողմէ վճարուելիք պատերազմական տուգանքի մը։ Ամերիկեան թերթը կը հրատարակէ նաեւ ուրիշ հեռագիր մը՝ ծանուցանելով թէ բրիտանական կառավարութիւնը լուր տուեր է որ Ճափոն պիտի հաւանի հաշտութիւն կնքելու՝ պայմանով որ Անգլիա քսան տարուան համար զինքը պաշտպանէ Ռուսիոյ ամէն տեսակ յարձակումներուն դէմ։ Ճափոն Մանչուրիան Չինաց պիտի վերադարձնէ, բայց Բորթ-Արթուրը պիտի վայելէ. Նաեւ պատերազմի տուգանք պիտի չպահանջէ։

Բոռ-Լուի.— Նոսի-Պէէն այսօր ժամանած շոգենաւերը կ'ըսեն թէ Պալթիկի նաւաբաժինը դեռ նոյն նաւահանգիստը կը գտնուի եւ թէ Պետերպուրկէն լուր չունի։ Անհամաձայնութիւն մը ծագած է Ռօժեսթվենսքի ծովակալին եւ գերմանական ածխաբարձ շոգենաւերու նաւապետներուն միջեւ, որոնք այնքան ալ մտադիր չեն աւելի հեռուները երթալու։

Բարիզ.— Ժուռնալի թղթակիցը Աստէնի մէջ տեսակցեցաւ Շթէօսէլ զօրավարին հետ որ յայտարարեց թէ Բորթ-Արթուրի մէջ Ռուսները ժամը երկու ամիսէն աւելի չէին կրնար դիմանալ եւ ռումբերն ալ չէին պայթեր։ Քաղաքը աւերակ դարձած մեռելատան մը երեւոյթը ունէր։ Շթէօսէլ ըսաւ թէ Ռուսիա ա՛լ եւս չկրնար մտքէն անցընել թէ կրնայ Բորթ-Արթուրը վերստին գրաւել ծովի կողմէն եւ Ռուսիա այն ատեն միայն պիտի կրնայ նորէն Բորթ-Արթուրի տիրել, եթէ Քուրոբաթքին յաղթող հանդիսանայ եւ կամ եթէ Բորթ-Արթուր դաշնադրութեամբ մը Ռուսիոյ ձեռքը իյնայ վերստին։ Զօրավարը ըսաւ թէ անձնատուութիւնը իր անձնական պատասխանատուութեանը տակ որոշած էր։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 14 փետր.— Ռուսիա վեց մարտանաւ կը գնէ Չիլիէն։ Ասոնք իսկոյն նաւարկելու վիճակի մէջ են եւ պիտի միանան Ռօժեսթվենսքի ծովակալին նաւաբաժինին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մուքտէնէն հետեւեալը կը հեռագրեն «Սէնթրըլ Նիւզ»ի.— «Փետր. 10էն ի վեր ռուսական բանակին արեւմտեան մարտկոցներուն կողմէ Շա-Հոյի մօտ ճափոնական բանակին կեդրոնին դէմ կատարուած թնդանօթաձգութիւնը փետր. 13ին ալ նոյն սաստկութեամբ շարունակուեցաւ։ Ռուսական թնդանօթները վնասեցին ճափոնական առաջակայ պատնէշներուն։ Ճափոններն ալ փոխադարձաբար թնդանօթ կ'արձակէին Ռուսներուն դէմ, Ռմբակոծութիւնը դեռ կը շարունակէ։ Ինչպէս երէկուան հեռագիրները ծանուցին, Ճափոնները կը շարունակեն հետզհետէ ետ քաշուիլ դէպի հարաւային արեւելք։»

—Ռոյթէրի Մանչուրիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ.— «Այս առտու երեք հարիւրի չափ ճափոնական հետեւակազօրքեր Ֆէնկ-Զի-Թաւնկի կամուրջին մօտ Ռուսներուն վրայ յարձակեցան։ Թէեւ Ռուսերը բաւական ընդդիմութիւն մը ըրին, սակայն Ճափոնները գրաւեցին նոյն կամուրջը, վասն զի զայն պաշտպանողներուն թիւը քիչ էր։ Ռուսները, յետոյ, օգնութիւն ստացած ըլլալով, նորէն յարձակեցան։ Ճակատամարտը կը շարունակէ. երկու կողմը բաւական կորուստ ունին։»

—Խարպինէն կը հեռագրեն թէ նոյն տեղէն եւ Մուքտէնի միջեւ գտնուած երկաթուղիին երեսուն մեթրի չափ տեղ մը աւրուած էր. երկաթ գիծերը վերցուած են։ Հաստատապէս կը կարծուի թէ Խունկուզներն են այդ արարքին հեղինակները, սակայն տակաւին ոչ ոք ձերբակալուած է։ Կառախումբերու երթեւեկութիւնը թէեւ պահ մը դադրեր, բայց ճամբան նորոգուելով վերսկսեր է։

—Բարիզէն առնուած հեռագիր մը նայելով, ստոյգ լուրեր կան թէ մօտերս հաշտութիւն պիտի գոյանայ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ եւ թէ այդ լուրերուն վրայ Բարիզի սակարանին մէջ գնողները ռուսական արժեթուղթ գնել ուզած են եռանդագին։ 1891ի ռուսական հարիւրին երեք տոկոսով փոխառութեան պարտաթուղթերը, որոնց գինը երէկ 73.87 էր, այս առտու 74.42ի բարձրացաւ։

—Պետերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն «Սէնթրըլ Նիւզ»ի։— «Ռուսիոյ մէջ ալ ելած են հաշտութեան լուրեր։ Մոսկուայի սակարանին մէջ ռուսական արժեթուղթերուն գինը բաւական բարձրացաւ։ Սակարանին մէջ զրոյց ելաւ թէ շատ մօտ ատենէն հաշտութիւն պիտի կնքուի։»

ԲԱՐԻԶ.— Հեռագրական գործակալութեանց հասած բազմաթիւ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Ճափոնները սկսած են ետ քաշել Շա-Հոյի դիրքին վրայ իրենց ունեցած զինուորական գիծերը։ Ճափոնական զինուորներուն շարժումը անզգալի կերպով կը շարունակուի դէպ ի Թայլինկի լեռները՝ այդ կողմը։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ այդ լեռներուն շրջակաները կարեւոր թիւով նոր զինուորներ ժամանած են, Ռուսերը բուռն թնդանօթաձգութեան մը ձեռնարկած են՝ այդ կողմը։

—Մուքտէնէն կը հեռագրեն Նովոյէ Վրէմիայի թէ Ճափոններուն ցոյց տուած նահանջը մասնաւոր կարգադրութեան մը համաձայն կը կատարուի՝ կանոնաւորապէս քաշուելու դէպ ի Լիաօ-Եանկի գիծերն ամրոցները եւ Վլատիվօսթօքի վրայ յարձակելիք զօրաբանակին զինուորական շարժումները ծածկելու։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ պահեստի զինուոր կրող եօթը փոխադրանաւեր ճափոնական նաւահանգիստներէն ճամբայ ելեր են դէպի Քորէա։ Այդ զինուորները պիտի ղրկուին Վլատիվօսթօքի վրայ յարձակելիք զօրաբանակը։

—Պետերսպուրկի մէջ զրոյց կայ թէ միջազգային իրաւարարութեան շնորհիւ մօտերս հաշտութիւն պիտի կնքուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հակառակ եղած հերքումներուն, բանակցութեանց ձեռնարկուած է Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ հաշտութիւն կնքելու համար եւ թէ Անգլիոյ թագաւորը կը ջանայ համաձայնութիւն մը գոյացնել երկու հակառակորդներուն միջեւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերման կառավարութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ այն զրոյցը թէ ինք մտադիր եղած ըլլայ միջնորդութիւն մը առաջարկել ռուսաճափոնական պատերազմին համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, Շա-Հոյի վրայ թնդանօթաձգութիւնը կը շարունակէ։ Ռուսերը իրենց բանակին ճակատին վրայ շատ մը թնդանօթ բերած ըլլալով, անընդհատ կը ռմբակոծեն ճափոնական գիծերը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ճափոնական հետեւակազօրքերու խումբ մը չինական հողի մէջ շարժումներ կատարած ըլլալով, Չինաց կառավարութիւնը մեծ տէրութեանց ուղղելու նոր ծրագիր մը կը պատրաստէ՝ իր չէզոքութիւնը պահպանելու համար։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Շթէօսէլ զօրավարը փետր. 16ին (վաղը) Բոռ-Սայիտ կը սպասուի, ուրկէ Ս. Նիքոլա շոգենաւը պիտի նստի, Օտեսա ուղեւորելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Չին եթէ ազդու միջոցներ ձեռք չառնէ [illegible] մինչեւ Խարպինի հարաւակողմը տարածուող չինական հողին Ճափոններու կողմէ բռնաբարուելուն դէմ, Ռուսիա դիւանագիտական ճամբով ճնշում պիտի բանեցնէ։

—Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ պէտք չէ հաւատք ընծայել Լոնտոնի կարգ մը թերթերու անհիմն հրատարակութեանց, որոնք կը միտին նոր ձգտում մը առաջ բերել անգլեւռուս յարաբերութեանց մէջ։

—Պետերսպուրկէն կը գրեն թէ Մանչուրիոյ մէջ այժմ տիրող սոսկալի ցուրտը արգելք կ'ըլլայ զինուորական գործողութեանց։ Մեծ ճակատամարտ մը օդերու մեղմանալէն ետքը միայն կարելի է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Եկեղեցիներու եւ Պետութեան բաժանումը.— Վիճաբանութիւն.— Քուէարկուած բանաձեւ.— Պ. Քոմպի յայտարարութիւն։

Բարիզ, 11 փետր.— Երեսփ. Ժողովին ուրբաթ օրուան նիստին ատեն ունկնդիրներու թիւը չափազանց լեցուած էր։ Վիճաբանութեան առարկան էր Եկեղեցիներու եւ Պետութեան բաժանման ծրագիրը։ Հարցապնդող երեսփոխաններէն Պ. Մէրլօ պարզեց իր հարցապնդումը դահլիճին կրօնական քաղաքականութեան վրայ։ Ըսաւ թէ եպիսկոպոսներու անուանման առթիւ օրէնքին մէջ բոլոր պարագաները նախատեսուած չըլլալով, այսօրուան դժուարութիւնները անկէ ծագում կ'առնէին։ Պ. Մէրլօ յարեց թէ կա՛մ Քոնքորտան պէտք է կէտ առ կէտ գործադրել եւ կամ դադրած հռչակել եւ թէ խնդրոյն լուծման ամէնէն լաւագոյն միջոցն է Եկեղեցիներու եւ Պետութեան բաժանումը, ինչ որ պէտք է իրականցնէ դահլիճը։ Երեսփոխան Կէյրօ աբբան ըսաւ թէ ներկայ դժուարութիւնները բառնալու ամէնէն խոհական միջոցն է Վատիկանի հետ յարաբերութիւնները հաստատել եւ Քոնքորտան վերաքննել որով խաղաղեցուցման գործ մը կատարուած պիտի ըլլայ։ Աբբան յարեց ալ կ'ընդունի բաժանումը, եթէ կրօնքին կատարելու ազատութիւնը երաշխաւորուի։ Թեր ու դէմ կարծիքներ յայտնուելէ ետքը քուէի դրուեցաւ Պ. Սարիէնի մէկ բանաձեւը։ Աստոր առաջին մասը՝ «Ժողովը հաստատելով որ Վատիկանի ընթացքը անհրաժեշտ ընծայած է Եկեղեցիներու եւ Պետութեան բաժանումը» ընդունուեցաւ 189ի դէմ 343 ձայնով. իսկ երկրորդ մասը՝ «Ժողովը վստահ ըլլալով որ նախարարութիւնը այդ ծրագրին քուէարկութիւնը պիտի պահանջէ ելմտացոյցէն եւ զինուորական օրէնքէն ետքը» ընդունուեցաւ 115ի դէմ 379 ձայնով։

—Նախորդ նախարարապետ Պ. Քօմպ յայտարարեց Ֆիկառօի խմբագիրներէն մէկին թէ ընտրողներու մեծամասնութիւնը Եկեղեցիներու եւ Պետութեան բաժանումը կ'ուզէ եւ թէ աստր վերաբերեալ ծրագիրը պիտի քուէարկուի նոր ընտրութիւններէն առաջ։ Պ. Քօմպ համոզուած յայտնեց թէ Պ. Ռուվիէ պիտի կատարէ այդ բաժանումը. եթէ բարի կամք ցոյց չտայ, անոր կուսակցութիւնը պիտի չներէ։ Պ. Քօմպ ըսաւ թէ մտադիր չէ նորէն դահլիճ մը կազմելու, վասն զի կուսակցութեան տարակարծիքները զայրացած են իրեն դէմ եւ թէ ինք խոչընդոտ մը եղած է բարենորոգմանց կիրառումին։ Զանոնք աւարտելու գործը, եթէ Պ. Ռուվիէ չյաջողի, ոչ թէ իրեն, այլ Պ. Պուրժուայի կամ Պ. Պրիսոնի պիտի պատկանի։ Նախորդ նախարարապետը յարեց.—«Ֆրանսայի հանրապետական կուսակցութիւնը ինծի հետ է, բայց չեմ ուզեր ա՛լ նոր հրամանատարութիւնը ստանձնել»։

ՉԻՆՈՒ ԲԱՆԱԿԸ

Վերակազմութիւն չինական բանակին.— Թնդանօթի յանձնարարութիւններ.— Նոր գրուած զինուորներ.— Թոյլտուութիւն մը։

Բարիզ 11 փետր.— Լոնտոնէն հասած տեղեկութեանց նայելով, Բէքինի կառավարութիւնը հրամայեր է միօրինակ կերպով սպառազինել չինական բանակը։ Եօթը միլիմէթրնոց հրացաններ եւ 7.5 սանթիմէթրնոց դաշտային եւ լեռնային թնդանօթներ պիտի գործածուին։ Հինգ տարիին մէջ սկսած է գործադրութիւնը այս ծրագրին։ Չինաց կառավարութիւնը արդէն իսկ յանձնարարութիւններ ըրած է, հետեւելով նախկին գնումներու եւ կատարուած փորձերու վրայ։ Այդ յանձնարարութիւններն եղած են Կրուպի գործարաններուն։ 36 դաշտային թնդանօթ եւ նոյնչափ լեռնային թնդանօթ՝ 7.5 սանթիմէթրնոց, հանդերձ իրենց զամբիւղներով ու յարակից մասերով։ Բայց Չինաց ելմտական անգոհացուցիչ վիճակին եւ գաւառներէն դրամ ճարելու դժուարութեան պատճառաւ, պատերազմական նախարարը կարծիք յայտներ է որ արտաքին փոխառութիւն մը կնքել հարկ է։ Չէ-Քիանկի կուսակալը 3000 հոգի զինուոր գրել տուեր է, ճափոնական բանակին պէս մարզելու համար։ Գերման մարզիչներուն տեղ ճափոնցի մարզիչներ առնուած են։ Միւս կողմէ, Մանչեսթր Կարտիան կ'ըսէ թէ չինական կառավարութիւնը թոյլտուութիւն ստացած է Անգլիոյ ծովային նախարարութենէն՝ չինացի նաւային աշակերտները ղրկելու Չինաց անգլիական նաւաբաժինները երկու տարուան պայմանաժամով։ Քանի մը տարի առաջ ալ Ճափոնները օգտուած էին միեւնոյն թոյլտուութենէն, մեծ օգուտ քաղելով իրենց նաւային աշակերտներու հրահանգումին տեսակէտով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Միջադէպի մը փակումը.— Գերմանեւպուլկար առեւտրական դաշնադրութիւնը.— Հացկերոյթ պալատան մէջ։

Պէրլին 11 փետր.— Միւնխէն Ալկեմայնէ Զայթունկ թերթը, որ լաւատեղեակ է դիւանագիտական լուրերու մասին, կը հաւաստէ թէ գերման կառավարութիւնը, կարգ մը անգլիացի անձնաւորութեանց գրգռիչ յայտարարութիւններուն պատճառաւ, իր սովորական զգուշական ընթացքէն չշեղելով, բացատրութիւններ խնդրեր է Պ. Լիի արտասանած ճառի մասին։ Լոնտոնի դահլիճին պատասխանը գոհացուցիչ նկատուելով՝ միջադէպը փակուեր է։

—Ֆերտինանտ իշխանին Պէրլին այցելութեան առթիւ կը յուսացուի որ գերմանեւպուլկար առեւտրական դաշնադրութիւն մը կնքելու մասին կատարուելիք բանակցութիւնները յաջող լուծում մը ունենան։ Հաւանական է որ ի մօտոյ սկսին բանակցութիւնները։

—Այս իրիկուն, Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին եւ Սպանիոյ Աստուրիներու իշխանին այցելութեան առթիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ կայսերական պալատին մէջ։ Կայսրուհին նստած էր երկու օտարական իշխաններուն միջեւ։ Միւս հրաւիրեալներուն մէջ կը նշմարուէին Բաւարիոյ դուքսը, նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը եւ կոմսուհին, արտաքին գործոց նախարար պարոն Ռիխթհօֆէն, եւ Սպանիոյ ու Պուլկարիոյ գործակատարները։ Աստուրիներու իշխանը Մատրիտ մեկնեցաւ իրիկուան։

ԱՆԳԼԻԱ

Ազատական կուսակցութիւնը.— Յայտարարութեան մը շուրջը.— Ազատականներուն անյաջողութեան պատճառը։

Լոնտոն 11 փետր.— Լորտ Սբէնսէրի յայտարարութիւնը յուզում առաջ բերած է Անգլիոյ ազատական շրջանակներուն մէջ։ Պ. Հէրպէրթ Կլատսթըն կը հերքէ թէ այդ յայտարարութեան վրայ վիճաբանութիւն կատարուած եւ ազատական կուսակցութեան պետերուն հաւանութեան արժանացած ըլլայ։ Լորտ Սբէնսէրի յայտարարութեան երկարութիւնը սապէս կը բացատրուի. Լորտը հիւանդ ըլլալուն՝ չէ կրցած իր քաղաքական ճառը արտասանել, այլ բաւականացեր է զայն գրելով։ Այս հերքումը անգամ մըն ալ կ'ապացուցանէ ազատական կուսակցութեան քայքայումը։ Խորհրդարանին վերաբացման օրերուն մէջ ցոյց տրուած այս վարանումին պատճառը սա է որ երբ ազատականները իշխանութեան գլուխ անցնին իրենց դէմ պիտի ունենան բարձրաստիճան եկեղեցականներուն, դրամատէրներուն, ալքոլավաճառներուն եւ գարեջուր շինողներուն միացեալ ուժերը։ Բալֆուր-Քլըպի մէջ կատարուած արտայայտութիւնը՝ նաւային ծախքերը զեղչելու մասին՝ թերեւս անպատեհ պիտի նկատուի։ Արդէն ազատականները ժողովրդականութիւն չպիտի գտնեն իրենց պարզած ծրագրին պատճառաւ, որուն համաձայն, տարեկան 500 միլիոնի խնայողութիւն մը պիտի կատարուի. առանց պէտք ունենալու մաքսապաշտպանութեան դրութեան հաստատման։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Սէն-Տոմինկի վէճը.— Մաքսատանց խնդիրը.— Դեսպանական փոփոխութիւն։

Ուաշինկթըն, 11 փետր.— Արտաքին գործոց պաշտօնատունը կը ծանուցանէ թէ Սէն-Տոմինկի հետ կնքուած բրոթոքոլի մը հետեւանօք չէ որ Լիւէքէր տեղակալը ձեռք առած է Մոնթէ-Քրիսթիի մաքսատան վարչութիւնը։ Ձեռք առնուած այս միջոցը հետեւանքն է այն կամայական վճիռին, որ անցեալ յուլիսին արուեցաւ ի նպաստ Սանթօ-Տոմինկօ Իմբրուվմընթ եւ Քօ.-ի։ Այդ վճիռը, ճանչնալով հանդերձ ամերիկեան ընկերութեան ունեցած չորս ու կէս միլիոն տոլարի պահանջը, կը կանխատեսէր Մ. Նահանգաց յանձնումը ամերիկեան չորս մաքսատուներու, եթէ երեք շաբթէն մէկ նաւահանգիստի արտադրած հասոյթները [illegible]։ Աս պատճառաւ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը պաշտօն յանձնեց տեղակալ Լիւէքէրի՝ Մոնթէ-Քրիսթիի մաքսատան գործերը վարելու։

—Մ. Նահանգաց արտասահմանի դեսպաններէն ոմանք փոխուած են այսպէս. Պետերսպուրկի դեսպան Պ. Ռոպէրթ Մաք Կորմիք կը յաջորդէ Բարիզի դեսպան զօրավար Հօրաս Բորթէրի։ Հռոմի դեսպանը Պետերսպուրկի դեսպան կարգուած է։ Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանատան քարտուղար Պ. Հէնրի Ուայթ Վատիկանի մօտ դեսպան անուանուած է։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Այս առտու մեծ շքով կատարուեցաւ Գուրպան Պայրամի հանդէսը։ Առաւօտեան կայս. Պալատէն մինչեւ Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթը երկու կարգի վրայ բարեւի կեցած էին հեծեալ ու հետեւակ զինուորներ. իսկ մզկիթին դրան առջեւ կեցած էին Մեծ-Եպարքոսը, բոլոր նախարարները եւ քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ՝ ամէնքն ալ համազգեստով։ Վեհ. Սուլթանը, փառաւոր քառաձի կառք մը մէջ բազմած, մեծ հանդէսով գնաց Սինան Փաշա մզկիթը, ուր կատարեց Պայրամի առաւօտեան աղօթքը։ Վեհ. Սուլթանը, պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, նորէն փառաւոր քառաձի կառքով մը եւ հանդիսական շքեղ թափօրով գնաց Տոլմա Պաղչէի պալատը։ Պէշիքթաշի մզկիթէն մինչեւ նոյն պալատը ճամբուն երկու կողմերը երկու կարգի վրայ բարեւի կեցած էին հեծեալ ու հետեւակ զինուորներ՝ իրենց նուագածուներով, նաեւ սաւրիկաններ ու սաւրիկան-զինուորներ եւ բազմաթիւ ժողովուրդ, որոնք «Բատիշահըմ չօք եաշա» կը գոչէին եւ նուագածուները Համիտիէ քայլերգը կը նուագէին։ Կայս. թափօրին առջեւէն կ'երթային Մեծ-Եպարքոսը ու բոլոր նախարարները՝ ամէնքն ալ ձի հեծած. իսկ քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները հետեւեան կ'երթային երկու կարգի վրայ։ Տոլմա Պաղչէի պալատան մեծ դրան առջեւ կեցած էին կայս. հրացանակիրները եւ կայս. նուագածուները։ Վեհ. Սուլթանը երբ նոյն պալատը ժամանեց, նուագածուները Համիտիէ քայլերգը հնչեցուցին։ Ն. Վեհափառութիւնը Տոլմա Պաղչէի պալատան մէջ պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, գնաց Գահոյից մեծ դահլիճը, ուր կատարուեցան Պայրամի շնորհաւորական արարողութիւնները։ Նախ ներկայացաւ Նագիպ-իւլ-Էշրաֆ էֆ.ն որ բարեմաղթութիւններ ըրաւ եւ շնորհաւորեց Պայրամի տօնը։ Յետոյ ներկայացան Մեծ-Եպարքոսը, նախարարները եւ քաղաքային ու զինուորական բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները՝ կարգաւ։ Ապա ներկայացան Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆ.ն եւ կրօնական բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Այդ միջոցին կայս. նուագածուները կը նուագէին Համիտիէ քայլերգը եւ զանազան գեղեցիկ կտորներ։ Շնորհաւորական արարողութիւնները աւարտելէ ետքը, Վեհ. Սուլթանը ուրիշ սրահ մը երթալով հանգիստ առաւ եւ յետոյ փառաւոր հանդէսով Եըլտըզի կայս. պալատը դարձաւ։

—Դեսպաններէ ոմանք եւ օտարազգի հիւրեր հիւրանոցէն դիտեցին Պայրամի շնորհաւորական արարողութիւնները եւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Պարսից Շահը, եւրոպական բոլոր վեհապետները, Մէքքէի Էմիրը, Եգիպտոսի Խտիւը, Պուլկարիոյ Իշխանը, բոլոր կուսակալները, օսմ. զօրաբանակներու հրամանատարները եւ օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմ. դեսպանները Պայրամի տօնին շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին կայս. Պալատ։

—Հզօրակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը եւ օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանները, այսօր, կայս. Պալատ կ'երթան՝ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

—Պայրամի առթիւ, այսօր, կեդրոնական բանտէն ազատ կ'արձակուին հարիւր բանտարկեալներ, որոնք իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած են։

— Վեհ. Սուլթանին համար ընտրանեաց գնուած ոչխարներ, մաքրուած ու սանկզարդուած, երէկ մատնուար պաշտօնեաներու կողմէ կայս. Պալատ տարուեցան։

— Համիտիէ մզկիթին եւ Բ. Դրան բակերուն մէջ, երէկ, Պայրամի առթիւ նպաստներ բաշխուեցան աղքատներու։

—Օսմ. բոլոր մարտանաւերը, կայս. շոգենաւերը եւ Շիրքէթի, Մախսուսէի ու Ոսկեղջիւրի բոլոր շոգենաւերը, այսօր դրօշներով զարդարուած են Պայրամի առթիւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Այտընի նահանգին Իտարէի Ժողովին անդամ Ահմէտ Շիւքրի պէյի։ Սալոնիկի ատեան Պէյթ-իւլ-Մալի վարչութեան շրջանին արկեղակալ Ապտի էֆ.ի։

— Սղերդի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Խարբերդի նահանգին մարդահամարի նախկին Տնօրէն Հագգը էֆ.։

— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոլսոյ ոստիկանութեան Սնտուկին Տնօրէն Սաատուլլահ էֆ.ի եւ չորրորդ կարգի՝ օգնական Ալի Րիզա էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ան. կեդրոն Թէվֆիք վերատեսուչ Պ. Յոլէի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ Մանաստըրի կուսակալի օգնական Սթէֆանաքի պէյի կնոջը։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Գերմանիոյ կառավարութիւնը Կարմիր Արծուի պատուանշանի երրորդ կարգը տուաւ Եաֆայի գայմագամ Մէհմէտ Րիզա էֆ.ի։ Պարսից կառավարութիւնը Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանի չորրորդ կարգը տուաւ Իզմիրի պարսկական հիւպատոսարանին թարգման օսմ. հպատակ Գալուստեան Սահակեան էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ օտար տպարաններու մաքսատան բաքէթներու ճիւղին Տնօրէն Սագըզլը պէյ մաքսային վերատեսչութեան հաշուակալութեան դիւանին քննիչ միւմէյիզ անուանուեցաւ եւ անոր յաջորդեց մաքսային քննիչներէ Մահմուտ պէյ։ Նոյն հաշուակալութեան դիւանին քարտուղարներէն Նուրի պէյ Ղալաթիոյ օտար տպարաններու մաքսատան մթերանոցին Տնօրէն եւ քննիչ պաշտօնեաներու պետ կարգուեցաւ, փոխանակ Միւմթազ էֆ.ի որ Նուրի պէյի յաջորդեց։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց, եւ տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նախարարը, Շահին անունով, հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեց Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպան Միրզա Րիզա խանի՝ մօրը մահուանը առթիւ։

—Ապարապետ Րիզա փաշա, կրթական Նախարար Հաշիմ փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ, ինչպէս նաեւ դեսպաններէ ոմանք ցաւակցութեան համար իրենց այցետոմսերը ղրկեցին Պարսից դեսպանատունը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Գոնսթան որ այսօր արձակուրդով Բարիզ կ'ուղեւորի, առջի օրը այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ դեսպաններուն։

—Համիտիէ հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշա, Պ. Գոնսթանի այցելութեան իբրեւ յիշատակ, անոր ղրկեց գեղեցիկ ալպոմ մը, որ կը պարունակէ նոյն հիւանդանոցին զանազան մասերը ներկայացնող լուսանկարներ։ Պ. Գոնսթան շնորհակալութիւն յայտնեց։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիի ընկերութիւնը որոշեց Մալթէբէի երկաթուղիի կայարանին եւ նաւամատոյցին միջեւ գիծ մը շինել, որպէս զի կղզիներու եւ Մալթէբէի միջեւ երթեւեկողները դիւրութիւն գտնեն։

ՊՈԼԻ - ՊՈՍԹԱՆՆԵՐԸ.— Չեաննա պաշտօնատունէ եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանուցեց թէ երբ անձ մը անուան հասցէին զուլումօթա մը ղրկուած է, մեռնի, կարելի է զայն յանձնել անոր՝ որ օրինաւորապէս հաստատէ թէ մեռնող այդ անձին ժառանգորդն է։

ՎԱՆԻՑ քաղաքին մէջ քսաներկու օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՍԻՒԷԶԻ մէջ յունուար 31էն ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուեր է։

Կ. ՊՈԼԻՍ գտնուող ռուս տիկիններու Ընկերութիւնը, վաղը, մեծաքանակ ճերմակեղէն եւ այլն Օտեսա պիտի ղրկէ՝ Ծայրագոյն Արեւելքի ռուս վիրաւորներուն համար։

ԱՆԱՆՈՒՆ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ.— Երկու յոյն տիկիններ, որոնք իրենց անունը յայտնել չեն ուզեր, հազար ֆր.ի գումար մը ղրկեր են Յունաց Ս. Պատրիարքին, բարեսիրական գործի մը յատկացնելու համար։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Լատինաց հանգուցեալ Պատրիարքին յաջորդ կարգուեր է՝ Տ. Կէնաչի որ նախկին Պատրիարքին քարտուղարը եղած է։

ԾԽԱԽՈՏԻ Ռէժիին Տնօրէնութիւնը բանուած ծխախոտներու շահագործման ճիւղին պետ կարգեր է ընդհանուր քննիչներէ Պ. Կօմպարաթ որ եղած շահուն մասամբ պիտի մասնակցի եւ պիտի պահէ իր առաջուան պաշտօնը. իսկ նախնական նիւթերու ճիւղին պետ կարգուած է Պ. Ֆրից Լէֆթեր որ նաեւ շահուն պիտի մասնակցի։ Այդ երկու պաշտօնատարները իրենց մեծ ձեռնհասութեամբը կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած են Ռէժիին եւ իրենց այդ նոր պաշտօնը վարձատրութիւն մըն է։ Moniteur կ'իմանայ թէ մօտ օրէն Ռէժիի ուրիշ տեսուչներ եւ քննիչներ պիտի անուանուին։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ.— Ցառզիկոյ չաբաթ գիշեր, 5|18 փետրվար, Թէփէ-Պաշըի Թաղապետական Թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ Պ. Սալլայի տարեկան պարահանդէսը (Bal Salla) որ կատարեալ artistique պարահանդէս մը ըլլալու համբաւը ունի, ու ամէն ձմեռ, այս եղանակին, լաւագոյն անակնկալները կ'ընծայէ պարասէրներուն։ Գեղեցկագոյն ասմինօներ, ընտիր նուագածութիւն, ազնուական պարեր, ամէն բան կը միանան հաճելի ընծայելու համար այդ երեկոյթը որ ժամադրավայրը կ'ըլլայ երեւելի ընտրելագոյն բազմութեան մը։ Մասնաւորապէս, իրենց նշանակելի առիթը կ'առնենան, այդ պարահանդէսին մէջ, Բերայի Թատրոններուն դերասանուհիները որոնց սիրուն դիմակներն ու արդուզարդերը եզական պէսպիսութիւն մը կ'ընծայեն։ Այս պարահանդէսը, որ ամէն տարի կը գերազանցէ իր նախորդները, մանաւանդ պարտուհիներու շնորհիւ՝ աւելի ազնուական ու աւելի զրօսալի ըլլալ կը խոստանայ այս անգամ։

ԱՅՍ ԻՐԻԿՈՒՆ հինգերորդ soirée diplomatique նոր յայտագրով մը։ Մասնաւոր արքայական Թատրոնին Թէնոր Պ. Բօավիէ տը Մորէտտ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, այս իրիկուան առաջին անգամ պիտի երգէ։ Յօժարակամ երեք իրիկուան պիտի երգէ։ Սիրքին անօրէնութիւնը յանձն կ'առնէ այս գեղեցութիւնը, առանց գիներու փոփոխման, թատերասէրներու փափաքին գոհացում տուած ըլլալու համար։ Այս իրիկուան ներկայացումին պիտի մասնակցի ամբողջ խումբը, որուն մէջ աչքառու են Արբիկոնինները trapèze volant իրենց փորձերով, կարտէնիոնները՝ սիրուն ու զուարթ երգերով, Մարկոն ընտանիքը՝ մարմնամարզական դժուարին փորձերով։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը այսօր Կայս. Պալատ կ'երթայ, Գուրպան Պայրամի տօնը շնորհաւորելու համար եւ երախտագիտական ուղերձ մը կը մատուցանէ յանուն Ազգին Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Սրբազնութիւնը ապա շնորհաւորական այցելութիւն կու տայ Պալատական ատեանին եւ նախարարներուն։

—Ս. Պատրիարքին անուանակոչութեան առթիւ կատարուած շնորհաւորական այցելութիւնները եւ ընդունելութիւնները երէկ գրած էինք արդէն։ Ն. Սրբազնութեան անուան տօնը շնորհաւորելու համար բազմաթիւ անձեր երէկ փութացին Պատրիարքարան։

Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւր Րահման փաշայի կողմէ Կրօնից առաւելի դիւանին Ա. միւմէյիզ Սէլվէթ պէյ, Հայկաթողիկէանց Ս. Պատրիարքին կողմէ Արփիարեան Աւետիս արքեպ. եւ Բիւզանդ Կարապետ եպսկ., Յունաց Տ. Իոաքիմ Պատրիարքին կողմէ Փոխանորդը Տ. Գալինիքոս եւ գործակատար Անաստաս Քէլիաճօ էֆ., Պուլկարաց Էքզարքին կողմէ փոխանորդ Տ. Պօլիս եւ Նաչէֆ էֆ., Ասորւոց Պատր. փոխանորդը, Հայբողոքականաց ազգապետ Ցակոբ էֆ. Պոյաճեան, Բազ. Ժողովոյ անդամներէն Եսայեան Տիգրան, Տէր Ներսէսեան, Մինասեան Սեթեան էֆ.ները, ինչպէս նաեւ Տեառն Խորհրդոց ներկայացուցիչներ, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամներէն՝ Տիգրան Մանուկեան եւ Գրիգոր Էվրէնեան, Տիմիթրիոս Զօլաքիտէս, Տիգրան Բարսղեան, Պատրիարքարան գալով շնորհաւորեցին Ս. Պատրիարքին անուան տօնը. նոյնպէս Ց. Բարթուղիմէոս արքեպ. Զամմեան եւ Տ. Ցովհաննէս Ա. քհնյ. Մկրեան, երէկ Ս. Պատրիարքին բնակարանը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Ռուսական դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Նիգոլայէվ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին ու բուն Բերայի բնակարանն ալ կարգ մը դեսպանական պաշտօնեաներ եւ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ անձամբ ու քարտով շնորհաւորութիւններ յայտնած են։

Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքը հեռագրաւ շնորհաւորած է Ս. Պատրիարքին անուան տօնը։ Գաւառներու Առաջնորդներէն ոմանք ալ հեռագրով եւ նամակով շնորհաւորած են Ն. Սրբազնութեան անունը։

—Կրօն. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ, ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպ.ի։ Ներկայ էին Տ. Գաբրիէլ եպ. եւ Սեթեան եւ Շահպազեան աւագ քհնյ.ները։ Ս. Պատրիարքը շնորհաւորութեանց ընդունելութեամբ զբաղած ըլլալով չէ կրցած նախագահել Ժողովին, ուր կարգ մը քահանայական եւ ամուսնական խնդիրներ աչքէ անցուցին։ Եգիպտոսի առաջնորդական ընտրութեան համար պատրաստուած եռանուն ցանկին Ժողովը իր հաւանութիւնը տալով որոշեց ըստ այնմ հրահանգ տալ։ Ժողովը հարկ չտեսաւ այդ եռանուն ցանկին մէջէն վերցնել Տ. Հմայեակ եպ.ի անունը հակառակ իր հրաժարելուն, նկատելով որ Տ. Հմայեակ Սրբազան ինչպէս Բերայի մէջ իր քարոզչութեամբ օգտակար եղած է, նոյնպէս Եգիպտոսի առաջնորդական գործոց մէջ կրնայ օգտակար ըլլալ։

—Ս. Պատրիարքը հեռագիր մը ուղղելով Պէօյիւքտէրէ Բարձր. Աբրահամ փաշա Երզնկեանի, իր հօրեղբօր՝ Վսեմ. Կարապետ պէյ Դարագէօզեանի մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնած է։

—Ֆէրիքէօյի եկեղեցւոյ շինութեան կայս. Ֆէրմանը շնորհուած ըլլալով, Պատրիարքարանէ կողմէ ղրկուեցաւ իր պատկանած տեղը։

—Կրօն. Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ որոշեց իր շրջաբերականներով պատուիրել Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի գաւառներուն որ առանց հրամանի չանցուփոխուին։ Այդ շրջաբերականը երէկ Պատրիարքարանէ ղրկուեցաւ պատկանեալ տեղերուն։ Այդ շրջաբերականը պիտի կարդացուի քանի մը կիրակիներ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԲԵՐԱ, 1 Փետր. 1905

Արեւելքի երէկուան թիւին մէջ ոչ նուազ զարմանքով կարդացի Սիմոնեանի ատենաւորին նկատմամբ եղած դիտողութիւնը։ Իբր թէ գաղտնաբար խլացուած է եղեր այդ ատենաւորը, եւ հրատարակուած Ծաղիկի մէջ. բայց նոյն ինքն Սիմոնեան բաւական ժամանակ առաջ ինծի յանձնած էր այդ ատենաւորը, եւ քանիցս խնդրած էր որ անպատճառ հրատարակուի։ Սակայն ձեռագիրը կորսնցուցած ըլլալուս պատճառաւ անկարելի եղած էր այդ հրատարակութիւնը։ Անցեալները միայն, թուղթերուս մէջէն երեւան ելաւ, եւ պատճառ մը չտեսայ անոր հրատարակութեան համար խնդրելու արտօնութիւն մը՝ որ արդէն իսկ տրուած էր նախապէս։ Սիմոնեան գիտէ նաեւ թէ իմ քովս տակաւին ունի Հիւանդանոցի ներքին կեանքին, ինչպէս նաեւ Պոլսահայ բժիշկներու վերաբերեալ երկու ուրիշ անտիպ յօդուածներ, զորս դարձեալ հրատարակելու համար յանձնած է ինծի։ Գիտէ տակաւին թէ իմ քովս կը գտնուի Միսաքեանի կենսագրութեան ամբողջական օրինակը, հանգուցեալ Իւթիւճեան էֆ.ի դիտողութիւններով ճոխացած։ Չէ՞ խնդրած բազմիցս որ այդ օրինակը անպատճառ ի լոյս ընծայուի։

Ձերդ
ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱՍԷՐԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ինչպէս ծանուցինք քանիցս, Բանկալթիի Աղքատասէր Մարմինը փայլուն պարահանդէս մը պիտի տայ ի նպաստ աղքատներու, Բերա-Բէլէսի սրահներուն մէջ, այս շաբաթ գիշեր։ Տիկիններէ բաղկացած Կարգադիր Մասնախումբ մը ամէն ջանք ի գործ դրած է՝ արտասովոր փայլ մը տալու համար պարահանդէսին։ Տոմսակներուն մեծագոյն մասը սպառած է արդէն, ինչ որ նիւթական եւ բարոյական յաջողութեան համար ապահովութիւն մըն է։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԷՅ ԳԱՐԱՔԷՀԵԱ

Հանգուցեալ Կարապետ պէյի յուղարկաւորութիւնը պարզօրէն տեղի ունեցաւ երէկ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցին։ Ընտանիքին անդամները եւ մերձաւոր բարեկամները շրջապատած էին դագաղը հանգուցեալին, որուն մարմինը ամփոփուեցաւ այն թաղին մէջ (Խասգիւղ), ուր ամիրայութեան օրերու հնութեան եւ Երամեաններու հօրը կենդանի վերջին յիշատակները տակաւին կը մնան։

Կարապետ պէյ ապրած էր ինչպէս ի Բարիզ, նոյնպէս ի Գերմանիա, եւ այս պատճառաւ եւրոպական քաղաքակրթութիւնը իր ամէն կողմերովը անծանօթ բան մը չէր իրեն համար։ Ինք որքան գիտութեան, նոյնքան նաեւ գեղարուեստի մարդ էր. եւ իր բնակարանին մէջ կարելի էր գտնել մեծագոյն գեղարուեստական գործեր, յախճապակեայ անօթներ, պատկերներ եւ նկարչական գործեր։

Ինք Ֆրանսերէնի հմուտ ըլլալով, գիտական եւ գրականագէտ հատորներու ուշադրութեամբ կը հետեւէր։

Կարապետ պէյ սիրահար էր նաեւ երաժշտութեան. շատ օրեր շրջապատուած էր արուեստագէտներով, ջութակահարներով եւ քնարահարներով, ոմանք վարձատրութեամբ բերուած եւ ուրիշներ Գարագէօզեաններու հետ մտերիմ եղողներէ միացած։ Շատ երկար տարիներ շրջապատած էին Կարապետ պէյը, անոր մտերմութիւնը կը վայելէին։

Կարապետ պէյ 1860-65ին կը բնակէր Բերա։ Այս թուականներուն բաւական հետաքրքրուած է այդ թաղին գործերով եւ նուիրատուութիւններ ալ ըրած է. ասկէ ի վերջոյ ամէն բանէ ձեռնթափ եղած է՝ ընդունուած չըլլալուն համար իր առաջարկութիւնը Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ նստարաններ դնելու մասին։ Պէօյիւքտէրէի մէջ իր երկարատեւ բնակութեան միջոցին հազիւ երկու անգամ պատահեցաւ եկեղեցի գացած է։

Կը յիշուի նաեւ որ Կարապետ պէյ Եզրոս հոսըմի Հիւանդանոցի Տիկնանց Խնամակալութեան ատենապետուհի միջոցին, հիւանդութենէն ապաքինելու առթիւ, 300 ոսկի նուիրած է նոյն հաստատութեան։ Եղբայրը Գէորգ պէյի հետ վճարած է նորոգութեան ծախքը՝ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցւոյն։ Այս պատճառաւ իր յուղարկաւորութիւնն ալ կատարուած է Պէօյիւքտէրէի եկեղեցիին մէջ, որ իր նորոգութենէն ետք մը գումարով օգտուած է։ Յուղարկաւորութիւնը հոն կատարուելէ վերջ, մարմինը փոխադրուած է Խասգիւղի գերեզմանատունը ընտանեկան յատուկ դամբարանի մէջ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹՈՔԻՕ, 14 փետր.— (Պաշտօնական). — Մանչուրիոյ ճապոնական բանակին ընդհանուր բանակատեղէն կը հեռագրեն թէ Ռուսները Վայթօշանը ռմբակոծեր եւ յետոյ երկու անգամ անոր վրայ յարձակեր են՝ Ճապոններուն ալ թեւին վրայ, բայց երկու անգամն ալ ետ մղուեր են։ Փետր. 12ի կիրակի օրը ռուսական հետեւակները յարձակեր են Լապաթայի եւ Հանչանթայի վրայ (ճապոնական ձախ թեւին վրայ), բայց ետ մղուեր են։ Ռուսները կը շարունակեն ամրացնել Հանչանթայի շրջակաները։

—Լիաօ-Եանկէն Թօքիօ հասած տեղեկութիւններու նայելով Շա-Հօյի եւ Խունհօյի միջեւ Ռուսները ունին 450,000 զինուոր, որոնց 280,000ը առաջակողմեան ճակատին վրայ կը գտնուին։ Հայ-Քու-Թայի մօտ տեղի ունեցած ճակատամարտներուն մէջ Ռուսներուն կորուստը կը հաշուուի 25,000 մեռեալ ու վիրաւոր։

ԲԱՐԻԶ.— Մանչուրիայէն առնուած հեռագիրներու նայելով փետր. 11էն ի վեր անընդհատ յարձակումներ կը կատարուին երկու բանակներու առաջակողմեան ճակատին ամբողջ գիծին վրայ։ Լին-Ջին-Բուէն 12 վերստ հեռուն, կեդրոնին մէջ, Ճապոնները յարձակեցան Ռուսներուն ձեռքը գտնուած դիրքի մը վրայ, զոր յաջողեցան նորէն ձեռք անցընել։ Ռուսներուն ալ թեւին վրայ Ճապոնները յարձակեցան Զան-Թանի յառաջացեալ դիրքերուն վրայ։ Արեւելեան կողմը յարձակում մը կատարեցին Ռուսները որոնք բաւական մօտեցան Թունքիօ-Գինկինկի, եւ Ճապոններուն դէմ երկու ժամ հրացանաձգութիւն կատարելէ յետոյ ետ դարձան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մուքտէնէն կը հեռագրեն Ռէօյթէրի թէ Թոչանի եւ Շախրայի միջեւ գտնուած ռուսական մարտկոցները փետր. 10ին ու 11ին անընդհատ ռմբակոծեր են Բաւթէտոայի ճապոնական դիրքերը։ Ճապոնները պատասխաներ են բուռն ռմբակոծութեամբ մը, բայց ռուսական թնդանօթներուն արդիւնքը ճապոնականներէն շատ գերազանց եղած է։

ԹՕՔԻՕ.— Թակօ ծովակալը, երէկ, Քուրէէն ճամբայ ելաւ։ Կ'ենթադրուի թէ դէպի հարաւ գացած է։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ԲԱՐԻԶ.— Այսօր կատարուեցաւ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին փոխ-ատենապետին ընտրութիւնը, փոխանակ Պ. Էթիէնի որ ներքին գործոց նախարար եղած է։ Պ. Պ. Տընի Քոշէն եւ Տումէրկ գլխաւոր ընտրելիներն էին։ Պ. Տումէրկ ընտրուեցաւ 215 քուէով, փոխանակ 144ի զոր առաւ Պ. Տընի Քոշէն։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը չորսամսեայ պիւտճէին վիճաբանութիւնը։ Նախարարապետ Պ. Կաուչ ճառ մը արտասանելով Հունգարիոյ կացութեան վրայ ալ խօսեցաւ, Այդ առթիւ ըսաւ թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը 1867ի պետական պայմանագրութեան հիման վրայ (Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ) պիտի կատարէ նոյն պայմանագրութենէն առաջ եկած բոլոր պարտականութիւնները։ Նախարարապետը յարեց թէ այդ պայմանագրութեան պայմանները եթէ փոխուին, եւ կամ հաւաքական հաստատութեանց եթէ դպչին, եւ կամ նոյն իսկ հաւաքականութիւնը խնդրոյ առարկայ ըլլայ, Աւստրիոյ կառավարութիւնը անշուշտ պիտի չթերանայ իր շահերը ազդու կերպով պաշտպանելու մասին, եւ թէ միեւնոյն կերպով Աւստրիոյ կառավարութիւնը այժմ պիտի տայ երկրին դիրքին՝ իբրեւ մեծ տէրութիւն, դիրք մը զոր եւրոպական պետութիւնները իբրեւ անհրաժեշտ կը նկատեն եւ որ միջազգային խաղաղութեան պահպանութիւնը կ'ապահովէ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Խորհրդարանը ձեռնհաս յանձնաժողովին յղեց առեւտրական դաշնագրութիւնները, որոց վրայ վիճաբանած է։

ԲԱՐԻԶ. Օրագրող մը՝ Վիլէթ անուամբ մենամարտի մը մէջ թեւէն վիրաւորեց Պ. Զալքովսքին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ պանքան իր զեղչի տոկը իջեցուց հարիւրին 3ի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Թագաւորը այն գահաճառին մէջ որով Խորհրդարանին նստաշրջանը պիտի բանայ, կ'ակնարկէ Ծայրագոյն Արեւելքի արիւնալի պատերազմին վրայ։

—Անգլիոյ նաւատորմին յառաջիկայ տարուան ելմտացոյցին մէջ մեծ զեղչեր պիտի ըլլան. երեք միլիոն անգլիական ոսկի պիտի զեղչուի։ Միայն մէկ զրահաւոր ու երեք յածանաւ պիտի շինուին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի 4,999,500 օսմ. ոսկի փոխառութեան
30րդ վիճակահանութիւն, 1|14 փետր. 1905

2601— 2650	2951— 3000
4501— 4550	4851— 4900
12051— 12100	18151— 18200
35851— 35900	39401— 39450
45451— 45500	56201— 56250
60051— 60100	82051— 82100
84351— 84400	91801— 91850
93301— 93350	94501— 94550
95701— 95750	108751—108800
116351—116400	117251—117300
117701—117750	122601—122650
125951—126000	145201—145250
155751—155800	158001—158050
165551—165600	166851—166900
167301—167350	173851—173900
184601—184650	191551—191600
196001—196050	198801—198850
206501—206550	208251—208300
210201—210250	213251—213300
215751—215800	226401—226450

⁂

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը պիտի բացուի 1905 (1321) մարտ 30 (Հ. Տ.) չորեքշաբթի օրը։ Բոլոր թեկնածուները կրնան ընդունուիլ վարժարան հետեւեալ պայմաններուն համաձայն.—

Թեկնածուները պարտին առ նուազն 18 տարեկան ըլլալ, տարիքի մասին ո՛ եւ է թոյլատրութիւն չպիտի ըլլայ։ Թեկնածուները մասնաւոր քննութիւն պիտի տան թուաբանութեան եւ երկրին մէջ խօսուած լեզուներէն մէկուն մասին իրենց ունեցած գրաւոր ծանօթութեանց վրայ։ Քննութիւնները Թուրքերէն լեզուով տեղի պիտի ունենան։

Թեկնածուները հետեւաբար պարտին վերոյիշեալ թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրները ուղղել Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի Տնօրէնին եւ բացման օրը ներկայանալ, իրենց ծննդեան եւ բարք վարքի վկայագիրներուն հետ։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

18|31 Յունվ. 1905/1320

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլի, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գանթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրտըններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք. 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ ֆոնսիոնասիոնով եւ ազատ տէբօզիթօյով ապրանքներ առանց կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս ստանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիզ, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հոլլանտական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրոժանները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% Ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէն մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն առ համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հաւասար կ'աւելնայ։

PHOENIX ASSURANCE L Co.
"ՖԻՆԻՔՍ"

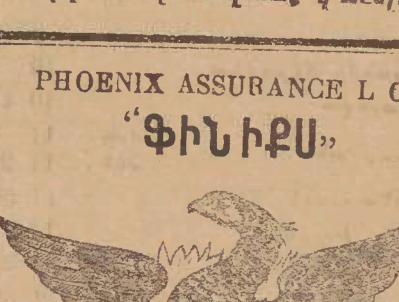

ՀԻՄՆՈՒԱԾ ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869էՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ասկէ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքալիս խան, Պանք Օթոմանի քով Ղալաթիա

Փոխ գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԼԷԵԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆնտըգլեան խան
45 Զնճիր րիւզաքուս
48—50 Ա. ԸՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուաց

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործողներու Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ.

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով եւ աժանագին գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ հրաշխաւորեալ տոկոսի տոկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի եւ մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու.

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ՍԵԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ. Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ.
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դավաթեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆՑԻ
Պոլիս Պառնարան խան

18 15—50

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Յանոսի նման զզուելի ջուրերուն դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել.

VILLACABRAS

սպանիական [illegible] մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Թագաւորական [illegible] [illegible] յատուկ ջուր մըն է եւ [illegible] կը խմուի. Ազդեցութիւնն անմիջական. ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ [illegible] ջուրերու նման ոչ խիթ եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, [illegible] անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ [illegible] ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէ[illegible], բաւական է [illegible] մաքրելու. [illegible], [illegible] եւ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին [illegible] եւ [illegible]. 5—50

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ [illegible] մէջ. 3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ

Ժամանակացոյց կառախմբի երթեւեկ.
1904 նոյեմ. 25 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ - ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		662
		Ժամ. եւ Վրկ.
Կայարան		Առաւօտ
Գօնիա	մկն.	12 30
Գաշըն խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըք Էօրէն		2 13
Մանտասուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտրօվա		3 54
Այրանճը-Տէտէքէօյ		4 44
Ալաճա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմն.	երեկ.	6 20

ԴԱՐՁ		621
		Ժամ. եւ Վրկ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
	ժմն.	6 50
Էրէյլի	մկն.	8 50
Ալաճա		9 17
Այրանճը-Տէտէքէօյ		10 1
Սիտրօվա		10 43
Գարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանտասուն		11 55
Արըք Էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գաշըն խան		1 36
Գօնիա ժմն.	երեկ.	2 5

ՖՐԻՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրփուլի եւ Ամերիկայի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	10500	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	9600	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9500	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	350[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	300[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	Օտօրա	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500		

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ժամ առաջ.

[illegible] [illegible]
ՔԻԶԱՐ [illegible]
Ղալաթիա, [illegible]

13 29—50 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Գարագէօյ, Եէնի խան 10 կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սարաֆ եւ Ռոսիտի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահչէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճելիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բահարիէ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մոտա ճատտէսի.
Պէյիւքտէրէ, Մ. Ա. Յեմարդի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էգիէն Բրեմէզի, Բէվլէքճիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Թոռ, Պէյօղլու ճատտէսի, Թիւ 187.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիւա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Մինէր պէյ, Բերգիւզը խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ. 38—50

Ա Ն Ք Ո Ր

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 188,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԵՐ

21 Սթամպօլ Ապուս Էֆէնտի խան 31—42

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ պէտք են գործածել. Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքանշան ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն.

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ.

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ.

Բերա	1. Մեծ փողոց. Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին. 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց.
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ. 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց.
Պոլիս	1. Սուլթան Համամ Թիւ 2. 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13.
Սկիւտար	Չարշը պոյը, Թիւ 120.

Դասերը եւ նորութիւնները ձրի. Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սալթօ պէյ Տիւզ օղլուի տնօրէն. 16 12—50

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԸՆԴ [illegible] ԵՒ [illegible]

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ՄՐՋԱՆՆԵՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն.

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, [illegible] ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻՆԷՄ, Նախկին գործակալ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՂԻԿԵԱՆ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, [illegible]

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — [illegible] [illegible] պէտք տրուի այն [illegible] որ [illegible] արդիւնք մը [illegible] ըլլայ [illegible].

28 28 50

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով տրուած սիկարի թուղթի վաճառման մենաշնորհին Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ տետրի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան ([illegible]) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ պիտի շահի	Ա	թիւ	շահողը	1	անձ	դահեկան	10000	
1	»	»	Բ	»	» 1	»	»	1000	
2	»	»	Գ	»	» 2	»	»	500	-ական
6	»	»	Դ	»	» 6	»	»	300	»
12	»	»	Ե	»	» 12	»	»	100	»
28	»	»	Զ	»	» 28	»	»	50	»
850	»	»	Է	»	» 850	»	»	10	»

900 Թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան.

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տետրեր ունին թիւ մը եւ քուփոն մը վիճակահանութեան կրնալ մասնակցելու համար.

Մեր սիկարի թուղթը Վիէննա կայսերական [illegible] անալիզ եղած եւ հաստատուած է ամենաազնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը.

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տետրը 100 երկումեւեզնոց ժամանակ պիտի շահիք ոսկի դահեկան 10,000.

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկարի թուղթի տետրի շահող թիւով ներկայանայ Սալօնիք՝ Սալօնիքի պանքան. Կ. Պոլիս, Սալօնիքի պանքան. Իզմիր. Աթենասալո եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն. 3—104

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոգօ	[illegible]	Մալթօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէբբօ	3607	Գո[illegible]կօ	1906	Կրոտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Տիբ[illegible]ո	1735
Արիոսօ	2277	Ֆիտօ	43[illegible]1	Հիտալկօ	1581	Մ[illegible]տօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	987	Հի[illegible]առ	3720	Միլ[illegible]	1057	Սը[illegible]բո	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	[illegible]383	Հորաթիօ	3600	Մո[illegible]	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հո[illegible]էր	595	[illegible]	24[illegible]9	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տրամմօ	5[illegible]4	Իտակ	2354	[illegible]էրո	1033	Թոր[illegible]ո	3327
Պըֆֆալօ	443	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5[illegible]40	Օն[illegible]ո	41[illegible]0	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1371	Էլտորատօ	1530	[illegible]ւնօ	1080	Օն ալր[illegible]ո	4036	Թո[illegible]բիտո	437
Գալիպսօ	1337	Է[illegible]ացօ	1841	Կ[illegible]էսօ	1053	Օրլանտո	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	934	Կ[illegible]լբինօ	[illegible]307	Պոլէրմօ	631	Վասգօ	1914
Դագօ	1994	Ֆինլանտօ	1828	Կովնօ	1700	Բոլո	510	Վոլօ	1289
Ձիբրալ	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ր[illegible]ալծո	[illegible]229	Վ[illegible]Թուրն.	2396
Ս[illegible]սէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանթօ	2272	Րրեոլ[illegible]ո	1663	Եէտօ	135[illegible]
Ֆլիօ	[illegible]697	Գալիլէօ	3080	Լիվոռնօ	1[illegible]43	Րոլլո	1613	Զէրօ	120
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1443	Լո[illegible]էյօ	319[illegible]	[illegible]մէրո	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է.
Ալէքքօ շոգենաւը, Նաւապետ Հիք.
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Ալէքքօ շոգենաւը, Նաւապետ Րէյտր.
Օսրքիա շոգենաւը, Նաւապետ Հէյզ, ամսոյս 28ին.
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՈՍ
Թիւ 22—24, Քիւլիւք Մէսէթ խան. Ղալաթիա 10 32—50

COMP RUSS
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Փետր. [illegible]

Բշ.	1/14	Սեւաստաբոլ ժամը 10ին առտուն Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուան.
Եշ.	8 16	Օտէսա ժամը 10ին առտուն
Շբ.	5/18	Մէթելին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն.
13		Օտեսա ժամը 2ին իրիկուան. 43—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա.	կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ.	»	Բարիզի »	150	»
»	»	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ.
15 18-50 Թ. ՌԸՓՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրփուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	18900	[illegible]	559
[illegible]	18900	[illegible]	4341
[illegible]	12950	[illegible]	2239
[illegible]	12950	[illegible]	2945
[illegible]	8845	[illegible]	2936
[illegible]	8128	[illegible]	2935
[illegible]	8120	[illegible]	2551
[illegible]	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7369	[illegible]	1611

Ալէքքօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօլլեր, ամսոյս 18ին Լիվրփուլէն հոս կը ժամանէ ընդհանուր վաճառքով,
Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
7-50 Joly et Seagor
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց. 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1904 նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ – ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	3 —
12 42	» Կէօքչէ Քըզըք »	2 20
1 39	» Սապանճը Պունար »	1 38
2 33	» Ալայունտ »	12 42
3 15	» Չէքիրլէր »	11 53
4 10	» Տէօյէր »	11 5
4 39	» Իհսանիյէ »	10 10
5 3	» Համամ »	9 53
5 14	» Կաղըքէօյ Համամ »	9 44
6 1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	» Պէյլիք Չօպանլար »	8 20
7 36	» Չայ »	7 33
8 21	» Իսհագլը »	6 40
8 45	» Սուլթանտաղ »	6 15
9 16	» Աք Շէհիր »	5 53
9 43	» [illegible] քէօյ »	5 13
10 30	» [illegible] քէօյ »	4 35
11 8	» Իլղըն »	4 3
11 55	[illegible] »	3 9
12 50	[illegible] »	2 27
1 22	» Մէյտան »	1 47
2 22	» [illegible] »	12 42
3 —	ժմն. Գօնիա մկն.	12 —
իրիկ.		առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
1 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	11 —
1 44	» Աղ Պունար »	10 18
2 24	» Ալփու Քէօյ »	9 46
3 4	» Պէյլիք Ախուր »	8 58
4 9	» Սարըքէօյ »	8 1
4 58	» Պիչէր »	7 4
5 35	» [illegible] »	6 27
6 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6 —
7 3	» Պօլաթլը »	5 16
8 21	» Մալը Քէօյ »	3 49
9 15	» Սինճան Քէօյ »	2 47
10 —	ժմն. Էնկիւրի մկն.	2 —
իրիկ.		առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՒԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.	 Թ. 324 խառն Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ.	 Թ. 323 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
2 35	12 45	մկն. Ալայունտ ժմն.	2 —	12 5
2 55	1 5	ժմն. Քիւթահիա մկն.	1 40	11 45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱԴԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առաւ.	 Թ. 423 խառն Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 424 խառն Իրիկն	 Թ. 422 խառն Առաւ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
5 17	6 47	մկն. Ա[illegible] ժմն.	6 23	7 53
5 35	7 5	ժմն. Համիտիէ մկն.	6 5	7 35